

Jó Pajtás

2019. X. 31.

73. évf., 30. szám

*Róka vagy
egyszarvú?*

*Halloween
az állatkertben*

*A cosplay
világa*

Készülődés az őszi vetélkedőkre

Versenyre fel!

Megérkeztek az első benevezések a november 9-én Udvarnokon (Szent Száva iskola) és a november 23-án Felsőhegyen (Csokonai Vitéz Mihály iskola) tartandó gyermekvers- és prózamonó-, illetve sakkversenyekre. Emlékeztetőül álljon itt, hogy mindkét versenyre jelentkezhetek még!

A 44. Jó Pajtás Sakkturnára készülnek a serlegek és az érmeik. Másik versenyünkre, a Szűcs Imre vers- és prózamonó vetélkedőre könyvajándékokat készítünk.

Kérdésekkel szerkesztőségünkhöz fordulhattok a 021/457-100-as telefonszámon, de a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is írhattok. A benevezéseket a sakkversenyünkre, beleértve a csapatösszeállítást is, ugyanezre a címre küldjétek.

Postagondok

Az időt – hiába van karóránk – bizonyos helyzetekben más-más módon érzékeljük. A dögunalmas filmek, kínos felelések olykor egy örökkévalóságnak tűnnek, máskor egy szempillantás alatt vége ér egy klassz délután a barátokkal. Azt is megfigyelték, hogy az évek előrehaladtával az embernek mind kevesebb dologra jut ideje, és mind gyorsabban múlnak el a napjai.

Mindez mégsem adhat magyarázatot arra, hogy vajon mi történhetett azzal a csomaggal, amelyet három hete adtak fel Budapesten, és még mindig nem érkezett meg a címemre. Három hete bolyong, kavarog, utazik vagy áll, egy pókhálós sarokban hever elfeledve? Eddig legfeljebb egy karácsonyi levelezőlap veszett el, vagy egy-egy csekk érkezett ázottan, de csomagomnak még nem kelt lába. Lehet, hogy nem volt útlevele, és a határon nem engedték át? Már többféle forgatókönyvet elképzeltem. Ezekben a történetekben általában egy postás hősiiesen védelmezi a pakkomat az elemekkel és harapós kutyákkal szemben. Mert alapvetően úgy tekintetem a postásokra, akár hősökre, akik megmentik az időseket, hiszen ők kézbesítik a nyugdíjat, röntgenlátásuk is van, hiszen a levelek tartalmát

legtöbbször ránézésre meg tudják állapítani. Arról nem is beszélve, hogy harcművészetekben is járatosnak illik lenniük. Afféle való világbeli Mikulások, akik olykor virgácsot (számlát) is hoznak.

Persze még mindig jobb helyzetben vagyok, mint azok az emberek, akik évtizedeket várnak egy-egy levélre. Mint például Phyllis Ponting, aki egykor szerelmének levelét 77 év késéssel kapta meg. Ennek tükrében valójában nincs is okom panasza. Egészen találonak érzem a postán feladott papír alapú levélre használt angol kifejezést is, a snail mailt (rövidítve smailt, vagyis csigalevelet) mindezek után. Jóllehet inkább csak az e-maillal való összevetésben állja meg a helyét ez az elnevezés. Rám pedig – valami azt súgja – még vár egy rövidke, de méltósággal és türelemmel viselt várakozás. Majd az egy hónap múlva kezdődő ádventre való felkészülésként tekintek rá.

Herédi Károly

Reményik Sándor

A postás

A levelet átnyújtja, s elköszön.
S ahogy búcsúzik, mintha mondaná:
Ami benne van, ahhoz nincs közöm.
Megy, hogy a nyári port, s a tél havát
Lerázhassa a szomszéd küszöbön.
Ahogy búcsúzik, mintha mondaná,
Nem érdekelhet egyéb engemet,
Mint utca, házszám, ajtó, emelet.
Csak kívülről látom a levelet.
Kezén világok iramlanak át.
Szerelmek égnék, és melódiák
Örvénylenek ezer pecsét alatt.
Neki pecsétet törni nem szabad.
A titkok végtelenjén átmegyen
Húnyt szemmel, házról-házra, csendesen.
Mosolyt fakaszt – és nincs érdeme benne.
Könnyet fakaszt – és nincsen vétké benne.
Vihart támaszt – és nem ő támasztotta.
Kegyelmet oszt – és nem ő osztogatta.
Olyan világtól idegennek tetszik,
És mégis olyan emberinek tetszik
E kéz, mely nem tudja, hogy mit cselekszik.

Domonkos István

Kisbalta nagybalta

kisbalta nagybalta
nincs pénzem fagylaltra

kisbalta nagybalta
ellopta a szarka

a szarka ellopta
biciklin eltolta

eltolta a boltba
vele ment a bolha

kisbalta nagybalta
mit vettek hadd halljam

bolhaport a szarka
zacskóba bevarrva

szúrós kis komája
díszes szarkalábat

kis Panna nagy Panna
ez történt szavamra

Az a fontos, hogy jól álljon

„Ezt a könyvet csak az olvashatja el, akinek szemüvege van!

Vagy ha neki nincs, legalább az apukájának vagy az anyukájának vagy a nagymamájának vagy a nagybácsikájának.

De ha azoknak nincs, akkor legalább az öccsének, vagy a legjobb barátjának.

De ha egyikük sem visel szemüveget, akkor csak abban az esetben olvashatja el, ha senkit sem csúfol azért, mert szemüveges...” – írja Fehér Klára a *Mi, szemüvegesek* című regényének bevezetőjében.

Biztosan olvastátok, és azt is tudjátok, hogyan barátkozott össze a két szemüveges kislány, Zsuzsi és Évi.

A bácsföldvári Svetozar Marković iskolában mindenki elolvashatná a regényt, mert ott is hordanak szemüveget. Aki pedig nem visel, esze ágában sincs csúfolni a szemüvegeseket. Mért is tenné? Talán mert a szemüveg olyan „tudós” külsőt kölcsönöz, vagy mert éppen jól áll az illetőnek? Mert adnak ám arra is, hogy divatos legyen az a keret...

Mindig azt hittem, hogy általában a tanítók, tanárok veszik észre, ha valaki nem jól lát. Hát nem! Majdnem mindenkinek az anyukája vagy ő maga jött rá, hogy valami nincs rendben a látásával.

Szögi Henrietta magyartanár nő és tanítványai várnak rám: a hetedikes **Kovács Orsolya**, **Ambrus Zsanett**, **Hanák Vivien**, **Gábor Emina**, **Puskás Anetta** és a hatodikos **Kósa Krisztina**, hogy elbeszéljessünk arról, hogy mióta hordanak szemüveget, megszokták-e, szeretik-e...

Orsolya már hároméves kora óta hord szemüveget.

– Az orvos vette észre, hogy az egyik szemem nem jó szögben áll, s mindjárt kaptam is babaszemüveget. Annyira megszoktam már, hogy néha észre se veszem, hogy a szememen van. Amikor kicsik voltunk, a testvérem véletlenül leütötte a kapával... Nem lett semmi baj, csak a szemüvegem tört el. Azóta nem esett baja, mert vigyázok rá. Ha néptáncolok vagy barantaedzésre megyek, nem teszem föl, nehogy leessen... Különbben mindkét testvérem, a szüleim és a nagyszüleim is szemüvegesek. Hogy divatos legyen-e a keret? Nem az a fontos, hogy divatos legyen. Olyat kell választani, ami jól áll.

Zsanettnek jól áll az „aranykeretes” szemüvege.

– Anyukám vette észre öt éves koromban, hogy nem látok jól. Az oviban már tanultunk betűket, s otthon nem tudtam elolvasni. Éppen úgy, mint apukának, nekem is a jobb

szemem gyöngébb. Évente ellenőrzésre kell mennem a szemorvoshoz. Most erősebbet kaptam, mint az előző volt. Szeretem ezt a világos keretet, az én egyéniségemnek ez felel meg. Azt ajánlom a Jó Pajtás olvasóinak, ha észreveszik, hogy nem jól látnak, menjenek el a szemorvoshoz, mert nem szégyen, ha szemüveget kell hordani, és senki sem csúfol senkit emiatt.

Vivien maga vette észre, hogy nem lát jól, mert az első padban ült, mégsem látta tisztán a táblára írtakat.

– Mindjárt kaptam szemüveget, s nagyon megszerettem, állandóan kellett hordani. Egyszer egész nap olvastam, és meg is feledkeztem a szememen lévő szemüvegről, nekimentem az ajtónak. Persze, eltört. Így lett egy másik. Egyszer meg eltört a szára, akkor pedig megcsináltattuk. Később otthon eltört, és ezt tornaórán vették észre az osztálytársaim. Mindenki azt hitte, az órán tört el. Szerintem sem kell megszólítani azt, aki szemüveges, mert sose lehet tudni, kinek mikor romlik el a szeme. A *Mi, szemüvegesek* regényre pedig rákeresek, elolvasom, mert különben is szeretek olvasni.

Emina már negyedikes kora óta szemüveges.

– Negyedikben a tanító néni vette észre, hogy nem látok jól. Egyszer a testvéremmel játszottunk, birkóztunk, s eltört a szemüvegem. Ekkor kaptam újat, úgyhogy ez már a második szemüvegem.

Krisztinának fáj a szeme tévézés közben, így vették észre, hogy valami nincs rendben a szemével.

– Ötödikes korom óta hordom a szemüveget, s úgy megszoktam, szinte észre se veszem, hogy a szememen van. Én is évente járok ellenőrzésre. A mai modern tévék, okostelefonok nem rongálják a szemet, csak nem szabad sötétben nézni. Meg arra azért ügyelek, hogy ne erőltessem meg a szemem túlságosan.

Anettának a feje fáj olvasás közben, így vették észre, hogy gyöngébb a szeme.

– Negyedikben vettük észre, hogy amikor olvasok, megfájdul a fejem, ezért elmentünk a szemorvoshoz. Nekem csak olvasás közben kell használni a szemüveget. Nem is szeretem, mindig otthon hagyom. Anyukám nem is tudja, hogy nem hozom az iskolába. Nem szeretem, mert ha főtt van, izzad a szemem alatta. Nem tudom megszokni. Csak otthon teszem föl, ha olvasok, vagy ha leckét írok...

Azt ajánlom, hallgassatok a lányokra, aki nem lát jól, irány a szemorvos!

Mert nagyon fontos érzékszervünk a szem.

Nem véletlenül mondjuk féltett dolgainkra, hogy vigyázzunk rájuk, mint a szemünk fényére!

Egyébként nemrég olvastam, hogy kiváló szemtorna a mobiltelefon képernyőjének bámulása helyett az utcán való nézelődés és kirándulás közben a távolba tekintés.

Koncz Erzsébet

Hangyabefőtt

Könyvbemutató az óbecsei Népkönyvtárban

„A könyvet mindig ketten alkotják:
az író, aki írta, s az olvasó, aki olvassa.” (Kosztolányi)

Hangulatos, interaktív könyvbemutatón vettünk részt október 22-én a Népkönyvtárban. **Szegedi Szabó Béla** Budapesten élő író meseregényét, a Hangyabefőttet mutatták be.

Toll Irén könyvtáros köszöntötte az egybegyűlteket, és bemutatta az író:

– Szegedi Szabó Béla 1970-ben született Zentán. Budapesten fejezte be az egyetemet, jelenleg is ott él, ír, és az Országos Széchényi Könyvtár referense.

Az íróval **Szabó Kalmár Eszter** nyugdíjas magyartanár beszélgetett, s többek között azt is megtudtuk, hogy a szerző eddig verseket, regényeket írt. Az első meseregénye, amelyet gyerekekhez írt, a budapesti nyári könyvhéten is nagy sikert aratott. Az író a közönséggel, a Petőfi Sándor és a Samu Mihály iskola harmadikos, negyedikes tanulóival az olvasásról, az írásról beszélgetett. A gyerekek elmondása szerint sokan írtak már fogalmazásokat, sőt a harmadikos Dancsó Lúcia éppen könyvet ír!

Az íróval folytatott beszélgetésből az is kiderült, hogy már kiskorában nagyon szeretett olvasni, főleg az indiánokról szóló könyveket kedvelte, a Vadölőt és Az utolsó mohikánt.

A regényben szó esik a kalózokról. Hogy kik voltak a kalózok? Erre a kérdésre is tudták a gyerkőcök a választ: gonosz tengeri rablók. Ugyanis a regény egy hangyászról szól, amit a kalózok elraboltak egy gyönyörű

képzelt szigetről, ahol csend és nyugalom honol, ahol minden fából készült, még a kerékpár is. Ki ne szeretne egy olyan szigeten élni, ahol békés nyugalom veszi körül, miközben este a hullámok énekét hallgatja? Ki ne szeretne kivirágzó fabriciklin körbe tekerni, miközben barátságos emberek integetnek? Ki ne szeretne örökké olyan szeretetben élni, mint Lojola, a hangyász? Annak ellenére, hogy a kalózok elől menekül és sok-sok viszontagság éri, nem felejt el odaadni a szeretett lénynek az ajándékát, a hangyabefőttet. Ki ne szeretne olyan barátokat, mint a regény szereplői, akik akár a kalózokkal, viharokkal, tolvajokkal is szembeszállnak ha kell, csakhogy segíthessenek?

A hallgatóság érdeklődését igencsak felcsigázta a könyv, s mindezt az is bizonyítja, hogy szinte mindenki megértette, és a feltett kérdésekre mindenki tudott válaszolni. A leggyorsabbak pedig csokit kaptak.

Mit mond az író?

– A könyvnek van egy komoly mondanivalója: Mentsük meg a természetet, a növény- és állatvilágot! Ugyanis a regény a hangyász, vagyis Lojola viszontagságairól szól, akit elrabolnak a kalózok, hogy eladják az állatkertnek. Végül kimenekül a hajóról, mindvégig magával viszi a befőttet Óceániának, a szerelmének.

Az író-olvasó találkozón Bakos Árpád zenész, zeneszerző az író megzenésített verseivel szórakoztatta a közönséget.

Koncz Erzsébet

Hamuban sült pizza

Mesevetélkedő Ürményházán

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kis falu, amit Ürményházának hívtak. Az ürményházi gyerekek kevesen voltak, mindig az volt a vágyuk, hogy több játszótársuk legyen. Egy napon ez az álmuk valóra is vált. Megtelt a dél-bánáti kis falucska versenyző gyerekekkel. Az Ürményházi Ifjúsági Klub és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete mesevetélkedőt hirdetett.

Jelentkeztek ám mindenféle Égig érő fák, Vasorrú bábák, Kurta farkú malacok, Arany-szörű bárányok, Csillagszemű juhászok, Táltos paripák, még Hétfejű sárkányok is a megmérettetésre. A hősök még messzi hazájukban, Torontálvásárhelyen, Székelykevéen, Versecen és itt, Ürményházán is 3 magyar népmesét olvastak el: A szegény ember szőlője (Benedek Elek gyűjtése), Az állatok nyelvén tudó juhász (Illyés Gyula gyűjtése), Gagy gazda (Arany László gyűjtése). Ezek segítségével próbálta a 7 csapat legyőzni az akadályokat, amiket a játévezető, Móricz Elvira görgetett eléjük. Zsúri (Viola Lujza nyugalmazott ürményházi magyartanár és Móricz Tina régi, tapasztalt játszótársunk) pontozta a legsikeresebb versenyzőket. A gyerekek tesztlapokat töltöttek ki, illusztrálták és dramatizálták az otthon elolvasott meséket.

Amikor a nehéz részét befejezték, sorra váltották egymást a szórakoztató játékok. A hétmérföldes csizmában eljutottak a játékosok Hamupipókéig, segítettek neki a magok szétválogatásában, majd lóttóztak, és apróhirdetéseket olvastak fel. Útközben találkoztak Hári Jánossal: – Hol jártok erre, ahol

még a madár sem jár? – kérdezte, és azonnal elkezdett mesélni egy történetet, aminek a fele sem volt igaz. A versenyzők könnyedén leleplezték, gyorsan rájöttek a turpisságra, és kijavították a meséjét.

Elérkezett az utolsó próba, a falujárás. Árkon-bokron keresztül mentek, hogy megtalálják a rejtélyes borítékokat. Amikor a borítékokat felnyitották, újabb akadályba ütköztek, de nem rémültek meg ettől a feladattól sem. Bebizonyították, hogy úgy ismerik a magyar népmeséket, mint a tenyerüket, ugyanis a szótagokból egy ismert mese címét kellett kirakniuk. *Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack* volt a megoldás.

Eljutottunk az eredményhirdetésig és a díjkiosztásig. Harmadik helyen végeztek: **Nagy Emese, Tóvizi Edvin és Pintér Amelita**, a Hétfejű sárkányok. Másodikak lettek: **Szkumpia Dajana, Pintér Áron és Móricz**

Lilla, ők alkották a Kurta farkú malacok csapatát. Mindkét csapat főlkészítője **Móricz Elvira** volt. Legsikeresebben a torontálvásárhelyi Égig érő fák szerepeltek: **Balogi Blanka, Kovács Laura és Lovrity Anita**, főlkészítőjük **Zairi Györgyike** volt. Az ürményházi Kurta farkú malacok különdíjban is részesültek.

A szervezők nagy vigasságot csaptak, kiosztották az ajándékosomagokat a versenyzőknek, és könyvjutalomban részesítették a legsikeresebbeket. Hamuban sült pizzával és üdítővel vendégelték meg a résztvevőket. Mindenki boldogan távozott a hosszú, de élménydús versenyről.

Ha a verseny tovább tartott volna, az én írásom is hosszabb lett volna.

**Móricz Viola, 7. osztály,
Dositaj Obradović iskola, Ürményháza**

Felhívás a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei versenyére Vajdaság területén a 2019/20-as tanévre

A tanulmányi versenyt 23. éve a Magyar Nyelvtudományi Társaság szervezi, együttműködve az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karával és a határon túli szervezőkkel.

Ebben a tanévben minden magyarországi és határon túli iskolától a szervezők online benevezést kérnek az iskolai versenyre.

A további tudnivalókról a benevező iskolák később kapnak részletes tájékoztatást. Az iskolai versenyek lebonyolításáról és a javításról részletes szabályokat fogalmaz meg a versenykiírás és a versenyszabályzat, ezt kérjük betartani, a szabályok betartásáról benevezéskor nyilatkozni szükséges. Az iskolai forduló résztvevői számára emléklap- és oklevélmintát tesznek fel a verseny honlapjára a szervezők. Az iskolai versenyt csak a központi szervezők által megadott időpontban lehet megrendezni, ez a versenyen való részvételnek is a feltétele.

Az iskolai verseny időpontja: 2020. február 26. (szerda), 13 óra

A benevezés időszaka: 2019. október 21. és november 12. között

A benevezés helye: <https://tinyurl.hu/CjT7/>

Kérjük, hogy kapcsolattartónak olyan kolléga nevét, elérhetőségét adják meg benevezéskor, aki ímélnél fogadja a versenyanyagot, és gondoskodik a versenyanyag titkosságának a megőrzéséről. A kapcsolattartó nem lehet felkészítő tanára vagy rokona a versenyzőknek.

A versenykiírást ezen az oldalon találják meg:

<http://simonyi-verseny.hu/versenykiiras/>

A versenyszabályzat ezen az oldalon olvasható:

<http://simonyi-verseny.hu/szabalyzat/>

A verseny országos koordinátorra az Újvidéki Módszertani Központ, Újvidék, Duna u. 3/I.

Telefon: 021/456-422.

*Hadaró,
Tími*

Képzeljétek, hogy beújítottam! Tegnap este Enikővel telefon traccsoltunk, és mondta, hogy van egy alkalmazás, ami nagyon bevált neki az életmódváltásban. Nem igazi fogyókúra ez, a barátnőmnek csodaszép alakja van, csak elkezdett nagyon pattanásosodni, és szerinte ez a sok vacak kajától van. Letöltötte az alkalmazást a telefonjára, és így követheti, hogy mennyi kalória, szénhidrát, zsír, és fehérje van az ételekben, amiket megeszik. Na, gondolhatjátok, hogy azóta kétszer is meggondolja, hogy mit egyen, mert eddig fogalma se volt róla, hogy az uzsonnára hozott péksüteményben vagy csokis tejben mennyi cukor és mennyi kalória van. Nagylányok vagyunk már, hajlamosak a hízásra,

most már kicsit oda kéne figyelni a vonalainkra, mert egyikünk se tudja a plusz kilók miatt komplett kicserélni a ruhatárát. Így is egy csomó ruhát odaadunk a Vöröskeresztnek a szerdai adománygyűjtéskor, mert kinőttük őket. A kockás rakott szoknyámat nagyon sajnálom, mert az volt a kedvencem, és szerencsét hozott, úgyhogy az utóbbi időben abban mentem iskolába, ha felelés vagy ellenőrzőírás volt aznap. Együtt válogattuk a ruhákat Enikővel, és hangosan neveltünk, amikor megkönnyebbülten megállapítottam, hogy a sálakat nem tudjuk kihúzni és kinőni. Nem kell elajándékozni a pöttyöset, a türkizkékét, sőt, még a fecskéset se. A sál egy hálás ruhadarab, és feldobja az összeállítást. Ilyenkor, ősszel még csak a vékonyabb kendőket hordom, és hagyom, hogy a szél fújja őket vagy beleragadjon az ökörnnyál. Szóval, ott tartottam, hogy én is használom az alkalmazást már négy napja, és azóta csak keveset eszek vacsorára, mert estére már úgyse kell az energia, meg tele hassal még rosszat álmodok. A múltkor is annyi, de annyi álmom volt egy éjszaka alatt, hogy egy jó ideig lesz miből írni a dolgozatokat.

Petőfi Sándor 170 éve tűnt el, halt meg

Ha október, akkor könyvhónap. Az óbecsei Népkönyvtárban ilyentájt több alkalommal is emlékeztetnek bennünket arra, hogy olvassunk és látogassunk el a könyvtárba.

Október 24 -én értékes előadást hallgathatunk meg: a magyarországi **dr. Reisinger János** *Petőfi Sándor 170 éve tűnt el, halt meg* címmel tartott előadást Petőfiről és verseiről.

Tudtátok, hogy Kínában tizenhét Petőfi-verset kell fejből megtanulni? Bulgáriában is tanulják Petőfi verseit.

Az irodalomtörténész szerint Petőfi nem csupán a magyar irodalom nagy alakja, de a

világirodalom egyik legnagyobb költője, hiszen 860 verset írt, ezekből 400 remekmű.

Az előadáson ismertette Petőfi költészetét, személyét és eszméit.

Bemutatta mindannyiunk által ismert versét, a Füstbement tervet, amelyet Dunavecseren írt: „Egész úton hazafelé azon gondolkodám, miként fogom szólítani rég nem látott anyám”...

Mesélt a vers keletkezéséről és a költő édesanyja iránti szeretetéről. Az Anyám tyúkját pedig Petőfi Vácott írta, amikor igen nagy szegénységben éltek a szülei. S kiderült az is, hogy a János vitéz megjelenésével vált híressé.

- Petőfi boldog volt szeretett feleségével, Szendrey Júliával, kicsi fiukkal, Zoltánnal. Sajnos nem sokáig tartott ez a boldogság, mert 1849-ben meghalt a szabadságharcban. A 27 évet megélt Petőfi csodálatos ember volt. Csodálatos a költészet. A 860 verséből a szeretet, az őszinteség, az igazságszeretet árad - fejezte be előadását az irodalomtörténész.

Hogy mit üzen nektek, a Jó Pajtás olvasóinak? Petőfi verssel üzen: „Boldogok valánk, mert jók valánk.” Vagyis, azt hogy szerezzetek örömet a társaitoknak! Mindenki tud adni valamit a másoknak, hogy örömet szerezzon: nemcsak pénzzel, hanem idővel, figyelemmel és segítségnyújtással is örömet szerezhettek valakinek!

Szilvafőzés

Anyukám közölte velünk, hogy a nagymamáéknál beérett a szilva.

Szombaton, mivel nincs tanítás, elutaztunk a nagyiékhöz. Vödörkbe összeszedtük a sok szilvát, ami lehullott a fa alá. Hazavitük, és anyukámmal, nagymamával megmostuk, kimagvaztuk, majd feltettük a villanytűzhelyre főzni. Adtunk hozzá cukrot és tartósítószeret. Addig, amíg főtt, üvegeket mostunk. Amikor készen lett, kiüvegeztük és télire elraktároztuk.

A kamrában teleraktuk a polcokat lekvárral. Mami finom kalácsot szokott belőle készíteni.

Deák Dominik, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Lekvárfőzés a nagyinál

A nagymama telefonált, hogy megérett a szilva náluk a kertben.

Autóba ültünk és elmentünk hozzájuk. Megnéztük a szilvafákat. Rengeteg szilva termett. Egész nap szedtük a gyümölcsöt. Este fáradtan fekdünk le aludni. Másnap újult erővel indultunk neki a lekvárfőzésnek.

Szerencse, hogy sok szilva volt, így hát a nagy kamrája és a mi éléskamránk is megtelt lekvárral.

Tót Dominik, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Önéletrajz

A nevem Kalmár Krisztina, de édesanyám és kisöcsém gyakran neának szólít, viszont van, hogy Tinának, Krisztának, vagy teljesen indokolatlan okokból Marisnak és Katának hívnak. Az utóbbi kettőt a mai napig sem értem. 2005. július harmincegyedikén születtem az újvidéki kórházban. Édesanyám, Kalmár Erika, jelenleg egy könyvelőnél asszisztál, édesapám, Kalmár Károly, kőfaragó. Nem sokra emlékszem kiskoromból, hiszen többnyire naphosszat csak játszottam. 3 éves voltam amikor a világra jött Kalmár Roland, a kisöcsém. Ötévesen a szüleim beíratkák a helyi óvodába, s ezzel be is csöppentem az akkor még számomra teljesen idegen közösségbe. Az ott töltött két év alatt rengeteget szórakoztunk, tanultunk és játszottunk. Hétévesen megkezdtem tanulmányaimat a Kókai Imre Általános Iskolában. A suliról nem sok jót hallottam, mégis izgatottan vártam. A többségnek egykettőre sikerült beilleszkednie ebbe a szabályokkal teli világba. A négy év, ami alatt elsajátíthattuk a többi között a magyar nyelv és a matematika alapjait, gyorsan elszaladt. Ezt követően felsősök lettünk. Sok új tanárt és diákot ismertünk itt meg, és annak ellenére, hogy negyedik végén mennyire rettegtem ettől az egésztől, mára már természetessé vált számomra. Idén immár nyolcadik osztályba indultam, és ettől bevallom eléggé megijedtem. Észre sem vettem, milyen gyorsan telnek az évek. Vegyes érzelmeim támadnak, ha belegondolok, hogy egy év múlva már egy teljesen új iskolában és osztályban kezdem a tanévet. A nagyon is közeli jövőben igen sok megpróbáltatás vár majd ránk, de remélem, hogy sikeresen megoldom majd őket.

Kalmár Krisztina, 8. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Természetiskolában jártunk

Végre elérkezett a nap, amit hónapok óta várt az osztály. Szeptember 23-án, hétfőn reggel indultunk. Korán kellett kelni, mert háromnegyed hétre oda kellett érni az iskola elé. Hét órakor indult a busz, nagyon izgultunk.

Nagyon jó volt az út, mindenki izgult. Vártuk már, hogy odaérjünk. Volt három pihenő is. Végre odaértünk Divčibarera. Amikor kiszálltunk a buszból, ordítottunk örömmünkben. Olyan szép volt a kilátás, hogy majdnem elájultunk. Sétáltunk még aznap egy nagyot. A hotel is nagyon jó volt, négyen voltunk egy szobában. Másnap már keményedett a helyzet, tornával kezdtük a napot, később pedig reggeliztünk. Volt egy bácsi, aki vezette bennünket mindenfelé, Radenak hívták. A túrázás nehéz volt, de túléljük. Nekem legjobban a csokiszökőkút tetszett. Gyümölcsöket lehetett odanyomni a szökőkúthoz és jó csokisak lettek. Az alma volt a legfinomabb. A pulcsimra is jutott csoki bőven. Mindennap jó programok voltak, felvonózás, kisvonatozás, diszko.

Sok élménnyel gazdagodtunk.

Máté Kristóf, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

A betegség

Vásárolni mentünk anyukámmal a városba, és bementünk a fagyizóba is. Én nagyon szeretem a fagyit, és megkértem anyukámat, hogy most az egyszer hadd próbálhassam ki, milyen érzés hat gombóc fagyit megenni.

Anyukám mondta nekem, hogy nem szabad telhetetlennek lenni, mert megbetegszel. Én könnyes szemmel néztem anyára, ahogy bement megrendelni a fagyit. Nagy örömmre a cukrász néni kihozta a hat gombóc fagyit, ami csokis, vaníliás és plazmás volt.

Elkezdtem gyorsan kanalazni a fagyit, és az utolsó gombócot már nem is bírtam megenni. Úgy éreztem, hogy lefagyott a torkom, de anyunak nem mertem szólni. Estefelé már alig bírtam nyelni, fáj a torkom. Elmentünk anyuval az orvoshoz. Elmeséltem a doktor néninek, miért vagyok beteg. A gyógyulás egy hétig tartott. Megfogadtam anyukámnak, hogy soha többé nem leszek telhetetlen és mohó.

Bajusz Dániel, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Apám

Az apám a dédtatámra hasonlít. Negyven évvel idősebb, mint én. Közepes magasságú, vékony, izmos testalkatú. A haja enyhén őszes, szeme zöldesszürke. Arca borostás, mert csak vasárnap borotválkozik. Nézése barátságos, néha szigorú. Általában mindennap munkásruhában van, mert vagy a szántóföldeken, vagy a műhelyben dolgozik. A végzettsége mezőgazdasági gépészmérnök, ezért meg tudja javítani az elromlott traktorokat és gépeket. A ház körül mindent megcsinál, ezermester. Rengeteg szakkönyve van, amiket esténként olvas. Szereti a tudományos és humoros műsorokat, a karate és a bunyós filmeket. Szeret velünk viccelődni és beszélgetni. Egész nap hallgatja a rádiót, bármerre is dolgozik.

Szeretem az apámat, sokat tanulok tőle, és ő az egyik példaképem.

Fekecs Csaba, 7. osztály, Október 18. iskola, Zentaunaras

Az én apám

Az apám neve Rudolf. Ő munkásember, a földeken dolgozik. A szombatokat nála töltöm. Szabadidőmben focizunk. Örülök, ha gólt rúgok. Apám jószívű, kedves ember. Szeretem őt, ő is szeret engem.

Kovács Dominik, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Az én mesém

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy szegény ember, annak három fia. A három fiúnak mostohaanyja volt. A mostoha nagyon szerette őket, és jószívű volt.

Hát egyszer született még egy gyermekük, úgy hívták, hogy Tekergő. A szomszédasszony meglátta a csecsemőt. Kigondolta, hogy amikor egy éves lesz a gyerek, ellopja, hisz ő egy boszorkány volt. Cseperedett, cseperedett Tekergő. Egyszer csak elérte az egy éves kort. Ekkor beállított a boszorka egy szép királylány képében, s ezt mondta:

Meseillusztráció

Babcsányi Léna, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

– Hadd vigyázzak-e csodás gyerkőcre, míg le nem megy a nap.
 – Hát jó. De este megyünk a palotába érte – mondja az ember.
 – Jaj, ne a palotába gyertek, itt leszek a szomszédban a nagymamánál.
 Ezzel eltávozott a boszorkány. Otthon Tekergőt addig etette, amíg el nem érte a harminc kilót. Ekkor éppen csengettek. Kinyitja a boszi az ajtót.
 – Jöttünk a csöpségért, Tekergőért – mondja az asszony.
 – Nincs itt semmiféle Tekergő – válaszolta a banya.

Ekkor békává változtatta őket a vén banya, és visszament a kölyökhöz. A konyhában egy nagy edényt tett a tűzre. Amikor forni kezdett, bele-tette Tekergőt. A gyermek sírt, visitott, míg egyszer meghalt. A boszorka annyira jóllakott, hogy nyomban elaludt. A sok étel megfojtotta, így többet már nem kelt fel. A két béka ment, mendegélt, de elkerülte őket a szerencse, hisz nem tudtak újra emberré változni. A három fiú pedig munkát keresett. A legkisebb, azaz Misi kovács lett, a középső, vagyis Béla pincér, a legnagyobb, Pista pedig orvos. Mindennap jártak dolgozni, és utóbb nagyon gazdagok lettek. Ám nem szórták a pénzt, inkább félretettek ételre, italra és gyógyszereire.

Boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Januskó Kitti, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A varázsköpeny

Volt egyszer egy szegény ember, akit Jánosnak hívtak.

A szegény embernek minden vagyona egy varázsköpeny volt, ami tudott repülni. Mindennap elment a köpennyel repülni az erdőbe. Ott farkasokkal, medvékkel, tigrisekkel, otthon pedig a mosogatással vívott meg, mert nem volt asszony a háznál. Élt, éldegélt szép szegényen János, viszont egy nap elhatározta, hogy megnősül. Hát mit ad isten, Bence király kincseit elrabolta a százhusz fejú sárkány. A király kihirdette, hogy aki megtalálja és hazahozza, elkapja fele királyságát és a lánya kezét. Több se kellett a mi hősiünknek, elindult hát. Ment, mendegélt, repült a köpennyel, majd az üveghegy lábánál megtalálta a sárkány barlangját. Szép lassan bement, de futott is ki gyorsan. Úgy megijedt a sárkánytól, hogy otthagya a kincset is, meg a köpenyt is.

Így hát végül János becsület, köpeny és asszony nélkül, Bence király pedig pénz nélkül maradt.

Csabai Bence, 5. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Kirándulni voltunk

2019. május 29-én volt az ötödikesek osztálykirándulása.

Ezen a reggelen vidáman keltem fel, mert nagyon izgatott voltam. Miután odaértem a sportközpontba, lassan elindultunk. Két óra múlva már ott is voltunk az első megállónál, az ismeretlen katona sírjánál. Ezután egy kicsit beütött a tériszony, ugyanis a 204 méter magas Avala torony tetején kötöttünk ki. Amikor lejöttünk, bementünk az autóbuszba, és elindultunk a botanikus kertbe. Itt volt mindenféle növény: kaktusz, húséő növény, pámlafa stb. Miután minden különlegességet megnéztünk, mindenki vett

Meseillusztráció

Horváth Bálint, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

egy kis növényt. Délben elmentünk a McDonald'sba ebédelni. Elmentünk a Kalemegdánra is, volt ott minden: tank, rakéta, terepjáró autó. Egy kicsit megpihentünk egy játszótéren, és játszottunk. Ezután majdnem egy óráig voltunk az Illúziók Múzeumában. Volt itt egy olyan szoba, ahol mindenki szédült. Amikor végeztünk, elindultunk hazafelé.

Szerintem nagyon szép élmény volt ez a csodálatos kirándulás.

Molnár Zalán, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A tengerparti nyaralás első napja

Mi a barátainkkal voltunk nyaralni Görögországban, Nea Flogitán.

Idén busszal mentünk. Július 10-én indultunk. Amikor odaértünk, valószínűleg katasztrófa fogadott bennünket. Mindenhol víz, kidőlt fák, ágak és levelek. De a víz meleg volt, és számunkra ez volt a legfontosabb. Dél előtt még csak körülnéztünk, délután már fürödtünk is. A víz kellemes, tiszta, és sok hal volt benne. A tengerben láttunk tengeri csillagot, és találtunk élő kagylót, meg remeterákot is. Amikor először beléptünk a vízbe, jég hideg volt, de miután megszoktuk, azután már nem. Nem tudom, milyen mély volt, de azt tudom, hogy amikor belementünk, akkor sekély volt, majd mélyült, egy idő után pedig ismét sekély lett. Barátnómmal, Lucával még egy szinkronúszás gyakorlatot is begyakoroltunk, és ettől mindketten sokkal jobban éreztük magunkat, és boldogabbak lettünk. Halakkal játszottunk, és a nap végén még vízibicikliztünk is.

Ez volt a legszebb nap a nyáron, a tengerparti nyaralás első napja.

Teleki Ágnes, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Házi kedvenceim

Nekem két kutya a házi kedvencem.

Mindkettő sárhegyi és fajtisza. Az egyik kutyám nőstény, a másik kan. A nőstény kutyám neve Lola, ezt hat éve kaptam. Apukám hozta. Amikor megláttuk, nagyon megijedt, bebújt az autó alá. Nagyon nehezen tudtuk kicsalogatni, mert félt. Volt akkor egy másik kutyánk, ő nagyon befogadta. Mintha az anyja volna, úgy törődött vele. Gyorsan felcseperedett. Nagy korában is nagyon játékos volt. Egy év után elköltöztünk egy másik házba. Ott a ház mellett volt egy domb, és esténként mindig felült és vonított. Amikor nem voltunk itthon, kiszökött az utcára, és kergette a kerékpárosokat. Büntetéskeppen megkötöttük. A másik kutya neve Roki. Őt most tavasszal kaptam. Roki most tíz hónapos. Amikor meghozták, nagyon félt, vissza akart menni az otthonába. Lola is nagyon harcias volt vele. Mi nagyon sokat törödtünk vele. Hosszú idő múlva Lola is befogadta. Imádja ugatni az állatokat. Órák hosszat is képes rá. Most már nagyobb, komolyabb lett. Csak akkor ugat, ha kell, nem játékból. Mikor rossz napom van, ez a két kutya mindig örömet tud szerezni.

Nagyon szeretem a kutyákat, és remélem, hogy mindig ilyen hűségesekek lesznek.

Juhász Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A hét kismacska

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl, volt hat kismacska, anyamacskájukkal és apamacskájukkal

Egy kis házikóban éltek. A hat kismacska nagyon különbözött egymástól, más-más színűek voltak. Egyik fekete, a másik szürke, a harmadik fehér, a negyedik narancssárga, az ötödik és a hatodik fekete volt, és fehér foltok díszítették testüket. Szépen éldegéltek hatan a testvérek. Egy szép napon anyjuk és apjuk egy gyönyörű hírrel állt elébük.

– Gyermekeim, lesz egy kistesótok!

Ennek nagyon megörültek a macskák. Rögtön el is kezdtek készíteni valamit a kiscicának. Hárman rajzoltak neki, hárman ruhát szöttek. Eljött a várva várt nap, megszületett a kismacska. Ő volt a legérdekesebb a családban. Az egyik füle fekete volt, a másik fehér. A feje és a háta narancssárga. Két lába szürke, két lába fekete, a farka pedig fehér. Mégis, a szeme volt a legérdekesebb, mert az egyik szeme zöld volt, a másik pedig kék.

Így most már nem hatan voltak, hanem heten. Boldogan éltek így, míg nem született még egy ilyen aranyos kiscica.

Budemac Nikoletta, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Fülsiketítő szerelmi dal

A világ leghangosabb madaraként ismerték el amerikai kutatók a csombókos harangozómadarat (*Procnias albus*), amelynek kiáltásai elérhetik a 113 decibelt, egy cölöpverőgép hangerejét is.

Az Amazonas mélyén élő madár galambméretű, 250 grammos fehér hímjének nászéneke olyan hangos is lehet, mint egy teljes erőből dübörgő rockkoncert – állapította meg Jeff Podos, a massachusettsi Amherst város egyetemének biológusa.

Podos és kutatótársai nagy felbontású hangrögzítővel és kamerával örökítették meg a madár énekét és viselkedését. Mint a tanulmányban írják, a vadonban azon tűnődtek, hogy a szerelmi dal címzettjei hogyan bírják végighallgatni halláskárosodás nélkül a fülsiketítő nászdalt.

Megfigyelték, hogy a párt kereső hím az első dallamot a széles nyilvánosság előtt adja elő, a második dallamot viszont már a kiszemelt nőstényhez címezve bocsátja ki magából.

A zöld tollazatú nőstényeket egyáltalán nem zavarja a dobhártyaszaggató lárma, sőt boldogan bújnak oda a hangosan rikoltozó hímhez – állapították meg a kutatók.

Emberbőrből készül majd a jövő telefontokja?

Könnyen lehet, hogy hamarosan lecseréljük az okostelefonjainkon található szilikontokokat egy egészen más anyagra.

A mesterséges bőr érzékelőkkel van ellátva, így reagál a legkülönbözőbb ingerekre: lehet nyújtani, sőt akár csipkedni és csiklandozni is. A tapintás minőségéből aztán a telefonra telepített applikáció kikövetkezteti, hogy a felhasználó éppen milyen érzelmi állapotban van.

A tokot gyártó cég kétfajta változatot tervez piacra dobni a termékből: az egyik szinte száz százalékgig hasonlítani fog az emberi bőrre, a másik verzió ezzel szemben jóval „mesterségesebb” külsőt kap.

A fejlesztők szeretnék a bőrtokot még realiztikusabbá tenni, így a későbbiekben várhatóan már szőrszálak is ki fognak kandikálni belőle, valamint érzékelni fogja a hőmérsékletváltozást.

A rendszer egyetlen hátulütője, hogy igen vastag bőrbe kell csomagolni a terméket ahhoz, hogy a mesterséges intelligencia meg tudja különböztetni a különféle mozdulatokat. Vajon milyen célt szolgál a franciák fejlesztése? “Élő” szövet a belső fémvázon? Láttunk már ilyet valahol...

Működő rakétákat is tudnak nyomtatni 3D nyomtatóval

Valószínűleg a világ legnagyobb, a nyomtatáshoz fémeket használó 3D nyomtatóival büszkélkedhet az amerikai Relativity Space vállalat, amely ezek segítségével forradalmasítani kívánja a rakétagyártást itt és a Marson is.

A Relativity Space egy olyan startup vállalkozás, amely kombinálni akarja a 3D nyomtatást a mesterséges intelligenciával (MI).

A Relativity Los Angeles-i főhadiszállásán található a világ legnagyobb, fémmel dolgozó 3D nyomtatója. Ezek éjjel-nappal készítik a rakétaalkatrészeket.

A cég legmodernebb saját fejlesztésű nyomtatója, a Stargate, több mint 9 méter magas. A szerkezetből két erőteljes robotkar áll ki csápszerűen.

A Stargate nyomtatók gyártják szinte teljes egészében a Relativity első rakétáját, a Terran-1-et. Csak pár nem nyomtatható alkatrészt – elektronikát, kábeleket, kényes mozgó alkatrészeket és a gumitömítéseket – kell külön elkészíteni.

Ahhoz, hogy egy rakétát tudjanak 3D nyomtatóval készíteni, Ellis csoportjának teljesen újra kellett gondolnia a rakéták tervezését. Ennek eredményeként a Terran-1-ben 100-szor kevesebb alkatrész lesz, mint a hasonló rakétákban.

Évente nagyjából 25 millió madár pusztul el a vándorlás során

Ősszel a madarak egy része útra kél, legyen szó akár a legapróbb énekesmadarokról, akár a leghatalmasabb ragadozómadarokról. A túlélés a céljuk. Az útjuk többnyire igen hosszú, több ezer kilométer, és meg kell küzdeniük erős viharokkal, éhes ragadozókkal és akár az éhhalállal is.

Nem elég azonban, hogy mindezek mellett a kedvelt és védelmet élvező madárfajokat sem kíméli az élőhelyek eltűnése és a klímaváltozás, állományukat még az illegális madármészárlás is tizedeli.

A madarak nem ismernek határokat, migrációs útvonalaiuk országokon, sőt kontinenseken is átívelnek.

A madarakra leselkedő veszélyek

Csapdázás

Élve vagy halva befogás, csapdázás és az így összegyűjtött madarak értékesítése.

Mérgezés

A gondatlan emberi viselkedésből, a gazdasági érdekek előtérbe helyezéséből fakadó mérgezések.

Lelövés

A Földközi-tenger térségében mára „tömegsporttá” váló vadászat, a madarak válogatás nélküli lelövése.

Amit megtehetünk:

1. Figyelemfelhívás

Hozzájárulhat, hogy elterjedjen a hír és tudatosítsa az emberekben: felelősek vagyunk a minket körülvevő természetért és benne a madarakért.

2. Felderítés

Ezen a téren már szép eredmények vannak. Többnyire ismerjük a veszélyforrásokat és azok helyszíneit, de a feltérképezés folyamatos.

3. Veszélyelhárítás

Adományával hozzájárulhat az illegális csapdázóhelyek felszámolásához és az elkövetők lefűléseéhez.

Honnan ered a baromfi?

A tyúk, a pulyka, a gyöngytyúk, a liba és a galamb háziasított madarak. Első végtagjaik szárnyra alakultak át, a hátsó végtagok úszásra és kapaszkodásra szolgálnak.

A tyúk őse a ma is vadon élő **bankiva**. A narancsvörös és aranyzöld tollszínben pompázó madár Malajföld trópusi erdősegeiben él. Valószínűleg Indiában háziasították két-háromezer évvel ezelőtt. Már a rézkorban (időszámításunk előtt három-négyezer évvel) eszegették a húsát és a tojását Ázsiában és a Közel-Keleten, majd az időszámításunk előtti első évezredben felbukkant Európában is. Egy római természettudós időszámításunk szerint 50 körül már részletesen ír a tenyésztéséről, s megjegyzi: honfitársai főként a kappan húsát kedvelik. A britek, úgy látszik, válogatosabbak voltak. Amikor Julius Caesar hadaival meghódította Britanniát, feljegyezte, hogy a sziget lakói tenyészítik ugyan a házityúkot, de a húsát nem fogyasztják, ezzel szemben szenvedélyesen kedvelik a kakasviadalokat.

A pulyka őse ma is él Mexikóban: magokkal, gyümölcsökkel, rovarokkal táplálkozó vadmadár. Vadásszák és csapdával fogják, mint másutt a fácánt vagy a fűrjet. Mexikó őslakóinak hite szerint fő táplálékuknak, a kukoricának első magvait egy óriási, mesebeli pulyka szórta szét a földeken.

Amikor **Vasco da Gama** Afrika partjai mentén India felé hajózva rábukkant a fekete őslakók kedvenc baromfijára, a gyöngytyúkra, indiai tyúknak nevezte el az ismeretlen állatot. Európába a portugál hajósok hozták el, azóta tenyészítik kontinensünkön.

A liba a lúdfélék háziasított alakja. Sok húst, zsírt és vitaminokban gazdag, ízletes májat termel. Hosszú ideig „szent madárként” tenyésztették.

A kacsát legkorábban Kínában, az időszámításunk előtti első évezredben tenyésztették háziállatként. A sárgásfehér pekingi kacsza az 1900-as évek második felében került át Európába, bár itt már korábban is léteztek más házikacsafajták.

Ha beköszönt az ősz

Szinte észrevétlenül változtatja színét a természet, ősszel azonban az átalakulás nagyon szembeötlő. Sokan épp a szép színek miatt szeretik ezt az évszakot. Íme egy mesébe illő walesi (Nagy-Britannia) ház, mely valóságban „ruhát vált”, ha megérkezik az ősz.

Jill Tomlinson

A sötétség izgalmas

Hupp, a gyöngybaglyocska szüleivel éldegelt egy fa tetején, a mező közepén.

Hupp dundi volt és bolyhos.

Szabályos, szív alakú fátyol keretezte az arcát.

Nagy, kerek szemekkel nézett a világra.

És a térde kifelé állt.

Igazából pontosan olyan volt, mint minden gyöngybaglyocska, egyetlen dolgot kivéve.

Hupp félt a sötétben.

– Te nem félhetsz a sötétben – mondta a mamája. – A baglyok nem félnek a sötétben.

– De én félek – felelte Hupp.

– De hát a baglyok éjjeli madarak – csodálkozott a mama.

Hupp lesütötte a szemét.

– Nem akarok éjjeli madár lenni – motyogta.

– Nappali madár akarok lenni.

– Édesem! – sóhajtott Gyöngybagolyné. Tudta, hogy rengeteg türelemre lesz szüksége.

– Szerintem le kéne szállnod a földre, és minél többet kiderítened a sötétségről, mielőtt eldöntöd, milyen.

– Most? – kérdezte Hupp.

– Most! – felelte a mamája.

Hupp kimászott az odúból és végigtotyogott az ágon.

– Nézd! Egy kisfiú botokat gyűjt az erdő szélén. Menj, beszélj vele! – biztatta az anyja.

Hupp behunyta a szemét, mély levegőt vett, és engedte az ágot. Hét villámgyors szaltót vetett a kisfiú mellett.

– Óóó – kiáltott fel a kisfiú. – Egy óriási tűzgolyó!

– Igazából – motyogta a tűzgolyó miközben összeszedte magát – gyöngybagoly vagyok.

– Aha – nézte meg a kisfiú csalódottan. – Persze, nem is lehetnél még tűzgolyó. Apa azt mondta, csak akkor kezdhetjük a tűzijátékot, ha besötétedett. Bárcsak sötét lenne már!

– Azt akarod, hogy sötét legyen? – kérdezte Hupp elképedve.

– IGEN – kiáltotta a fiú – SÖTÉTBEN MINDEN IZGALMAS! Ma pedig különösen, mert tűzijáték lesz.

– Mi az tűzijáték? – kérdezte Hupp. – Szerintem a baglyoknál nincs ilyen...legáltalában a gyöngybaglyoknál nincs.

– Nincs? – csodálkozott a kisfiú. – Ti szegénykéek!

Hát van rakéta, röppentyű, vulkán, aranyeső, csillagszóró...

– Jó, jó, de mi az? Megecsítek? – értetlenkedett Hupp.

– Dehogyan! – nevetett a fiú. – Apa meggyújtja a zsinórokat a végükön, és huss, felrepülnek, az eget pedig színes csillagokkal töltik meg. Én csak a csillagszórót foghatom.

– Asszem, nekem is tetszene a tűzijáték – mondta Hupp.

– Biztos vagyok benne – bólogatott a fiú.

– Figyelj csak! Hol laksz?

– Azon a fán, a felső lakásban.

– Onnan végignézheted a tűzijátékot. Csak nézz ki, amikor besötétedik...

– Muszáj, hogy sötét legyen?

– Még szép! A tűzijáték csak a sötétben látasz! Most mennem kell. Szia!

– Szia! – köszönt el Hupp bukácsoló kis pukedlivel.

Kitárta a szárnyát, és kicsiket csapdosva megérkezett az ágra.

– Nos? – kérdezte a mamája.

– A kisfiú azt mondja, hogy a SÖTÉTSÉG IZGALMAS.

– És te, te mit gondolsz, Hupp?

– Nekem ez EGYÁLTALÁN NEM tetszik – felelte Hupp –, de azért megnézem a tűzijátékot este..., ha itt maradsz velem.

– Itt maradok – nyugtatta meg a mama.

Sötétedéskor Hupp az odú szájához slattyogott, és óvatosan kikukucskált.

– Gyere, Hupp! Szerintem most kezdik – kiáltott Gyöngybagoly úr.

Hupp két bátor kis lépést tett az ágon, az odún kívül.

Szinte még szárnyát sem eresztette le, máris huss – zöld csillagzuhanyt köpködvé felröppent egy rakéta.

– Húúú – álmélkodott Hupp tágra nyílt szemmel.

Táncoló csillagszökőkút szökken a földről az égbe.

– Húú – mondta újra Hupp.

– Úgy huhogsz, mint egy macskabagoly – mosolygott a papa. – Te jó ég! Ez mi?

Fényesen tekergő csíkok röppentek fel a levegőbe hangosan süvítve.

– Ja, ez a röppentyű – vonta meg szárnyát Hupp.

– Tényleg? – kérdezte papa. – Úgy látom, te aztán mindent tudsz a tűzijátékról.

Amikor az utolsó tűzijáték fénye is elhalványult, Gyöngybagoly úr Hupphoz fordult.

– Nos, fiam – kezdte –, indulok vadászni. Eljössz velem?

Hupp a körülöttük lévő sötétségbe nézett. A fényes tűzijáték után most még feketébbnek tűnt.

– Hát...asszem, most nem, papa. Nem látok, csillagok ugrálnak a szemem előtt.

– Értem – dűnnyögte a papa. – Ezek szerint egyedül kell mennem – azzal ellibent a sötétben, mint egy hatalmas éjjeli lepke.

Hupp bánatosan fordult a mamájához.

– Tényleg el akartam menni vele. Tényleg szeretném megszeretni a sötétet. De úgy tűnik, nem vagyok rá képes.

– Képes leszel, Hupp. Ebben biztos vagyok.

Móricz Ildikó illusztrációja

Tóth Krisztina

A kalap közepe

Olvasás előtt egy kis szómagyarázat:
látványpékség: olyan pékség, ahol az árut a
vevők szeme láttára sütik
trolli: felső vezetőkről vett árammal működő
busz
struktúra: szerkezet, felépítés
tébé: társadalombiztosítás, egészségbiztosítás

Gyerekként a felnőttek nyelvét épp olyan titokzatosnak és érthetetlennek találtam, mint amilyenek a felnőtt érzékeli az általa nem beszélt idegen nyelvet. Minden ismeretlen szó varázsige volt, minden másik helyiségből átszűrődő beszélgetés különös zene.

Beszélt egyébként minden: a busz kereke, a növények, a gépek. A szobában álló úgynevezett hőtárolós kályha egész éjszaka mondatokat mormogott, mint valami titokdoboz, régi beszélgetések őrzője. A meleg hatására szivárogtak belőle elő a hangok, csak fülelni kellett a sötétben. De beszélt a porszívó is, szavak voltak a vonatkoztatásban, a lift kattánásában. A lakótelepi biciklitároló ajtaja, amikor elhúzták, azt mondta: jó. A bicikli kereke, ha elég gyorsan hajtottam, azt kezdte surrogni, hogy nevellek, nevellek.

Hogy ennek így nincs értelme? Nem értelmetlenebb játék ez, mint amikor egymás között úgynevezett értelmes beszélgetést folytatunk. A nem ismert szavak felfényltek és jelentéssel telítődtek a fejemben, a kifejezéseket pedig a képzeletem töltötte meg értelemmel.

Ma is szokásom úgy figyelni a nyelvet, mint ha nem érteném. Nagyon érdekes dolgokat lehet felfedezni: idegen nyelvek szavai bujkálnak álruhában a beszélgetésekben. Az például, hogy napilap vagy itallap, nyilvánvalóan finn szó, ahogy a jelleme és a külleme is, és a raklapór éppúgy nem tagadhatja le franciaságát, mint a sirám a héber rokonságot. De az olvatag szó például oroszul van, persze csak a választékos oroszban használják. Erős hangulati erejük is van a szavaknak, mert gondolják csak meg, milyen izonyú baljósan hangzik az, hogy vasaló, és milyen ütődötten az, hogy sütöde.

A műúszásról sokáig azt hittem, hogy olyasféle dolog, mint amit én műveltem kisgyerekként a Balatonban, hogy imponáljak a nagyobb fiúknak az úszástudásommal. Vagyis a műúszó csak úgy csinál, mintha úszna, alul a fenéken valójában gyalogol. A látványpék nem süt semmit, csak képeket rak ki a kiflikről és zsömlékről, a halászlé agyonnyomott halászközből készül – a piacon pedig meglepő fölfedezéseket lehet tenni, ha figyel az ember.

Ki hinné például, hogy a békés arcú néni, aki viaszosvászon térítőkét árusít, csekély pénzért világméretű járványok előidézésére is hajlandó? Pedig így van. A mellette feltornyozott műanyag dobozokra szemérmetlen nyíltsággal rá van írva, hogy mikroba. A troliról lepillantva pedig mit látok? Egy kapu felett hatalmas, rózsaszín tábla hirdeti: körömképzés itt. Szerencsétlen embertársaink, akik köröm nélkül születnek, itt kaphatnak orvoslást csúnya bajukra néhány körömteli óra alatt. De ha nem szállók fel a hetvenötös trolira, hanem gyalog megyek, akkor megláthatom egy kapu alatt a táblát, mely szerint itt található Teli Vilmos ügyvéd irodája. Elképzelem, ahogyan az ügyfelek almában fizetnek, este pedig az ügyvéd úr kísétál a Ligetbe kicsit nyilazni. Egyébként nem messze ettől a táblától található a kő, amit én csak úgy hívok magamban, hogy a Szegény Dohányos sírja. A felirat szerint még a föld alól is azt hörögi szakadozottan, hogy cigit.

Úgy ötödik osztályos lehettem, amikor egy nyáron a tollukat rágcsáló, Fülest olvasgató strandolókat figyelve elhatároztam, hogy én is megpróbálkozom a rejtvényfejtéssel. Elmagyarázták nekem, hogy itt tulajdonképpen meglévő szavakat kell kitalálni, vagyis egy előre elkészített struktúrát kell betűkkel lefedni. Izgalmasnak tűnt, vettünk is egy rejtvényújságot.

Addigra már megszoktam, hogy a felnőttek világának saját logikája van, és több-kevesebb (na jó, inkább kevesebb) sikerrel meg is próbáltam alkalmazkodni ahhoz a fajta gondolkodáshoz. Feküdtem a törölközőn, és amikor azt

olvastam a rejtvényben, hogy a kalap közepe, akkor erősen gondolkodni kezdtem. Logikusan, ahogy az iskolában tanultuk. Elképzelem egy kalapot, aztán megjelent előttem a Kis herceg kígyója is, és tűnődtem, mi lehet a kalap közepe.

Aztán a homlokomra csaptam. Hát persze! Három betű! Hogy nem jöttem rá eddig! A kalap közepe a púp! Be is írtam, de a szavak sehogy nem akartak összeállni. Egy idő után családottan feladtam.

Illetve mégse. Azóta is rakosgatom a szavakat, csak a saját, belső logikám szerint. Ilyenkor is valami meglévő struktúrát kell betűkkel lefedni. Csak az a struktúra rejtettebb, nehezen követhető, a betűket az álmok és a képzelet küldi hozzá. És néha összeáll valami megfejtés, amit az ember beküld az örökkévalóságnak, aztán vagy nyer, vagy nem.

– Tényleg, foglalkoztat az örökkévalóság? – szökták kérdezni.

– A túlvilág? Hm. Hogy foglalkoztat-e a túlvilág? Igen, mint minden író embert. De be vagyunk jelentve, és a tébét is ott fizetik utánunk.

A világ ismeretlen logikája

Tóth Krisztina szövege műfaja szerint tárca, néhol az ilyen szövegeket még feuilletonnak (ejtsd: főjeton) is nevezik. A tárca, mint olyan pedig igen zavarba ejtő jelenség: egyesek lenéznek, mások magasztalják, hiszen újságírói és irodalmi műfaj egyszerre, afféle elegye a kettőnek. Rendszerint valamiféle aktuális témát, anekdotát dolgoz fel, és a könnyed hangvétel jellemzi. Általában külön tárcarovatokat is fenntartanak a nagyobb lapok, ahová neves írók szövegei kerülnek.

Tóth Krisztina egy ezek közül a neves írók közül: tárcaköltő. Mert a tárca, jóllehet prózai/epikai műfaj, hiszen történetet beszél el elsősorban, de Tóth Krisztina történetei gyakran líraiak, átviláglik mögülük lírai érzékenysége, látásmódja. Hiába könnyed műfaj azonban a tárca, látjuk, olvassuk, hogy *A kalap közepe* súlyos témákról is szól. A gyerek tapasztal-

latai, logikája ütközik a felnőtt világgal. A keresztrejtvény ennek a felnőtt világnak a metaforája (emlékeztetőül: a metafora olyan költői kép, amely két fogalom hasonlóságán alapul, de ezeket azonosítja egymással, nem pedig hasonlítva, mint a hasonlat teszi). A felnőtt világ működése pedig nem magyarázható meg a gyerek elbeszélő eddig megismert gondolkodásával, így a számára logikus megoldás sem illik a keresztrejtvénybe. Ebben rejlik a történet humorának kulcsa is. És bár a nyelv természetéről, a képzeletről, a valóságról szóló részek olvasása után is mosolygunk, érezzük, hogy itt nagyobb tétet tesz meg az író.

Még egy fontos kérdés tisztázásra szorul: mi is lehet a **KALAP** közepe? Ne feledjétek, három betű...

Herédi Károly

Vajdasági siker a Nemzeti Vágtán

Hatalmas vajdasági siker született a 12. Nemzeti Vágta döntőjében a budapesti Hősök terén. Az október harmadik hétvégéjén megrendezett versenyen a temerini színekben versenyző **Nagy Arnold** diadalmaskodott Fantázia lovával, méghozzá Baja, Kaposvár, Kecskemét és Zirc lovasát győzte le a millenniumi emlékmű körül kialakított különleges versenypályán.

A 2019 leggyorsabb lovasa címet elnyerő temerini versenyző a Nemzeti Vágta vándordíját, egy 1848-as huszárszablyát és ötmillió forintos jutalmat vehetett át az ünnepélyes díjátadón. Fantázia hátára győzelmi takarót terítettek.

A siker annál inkább jelentős, mivel Arnold Fantáziával tavaly is győzedelmeskedett ugyanezen a versenyen.

Fotó: Mohai Balázs (MTI)

Nem látok, nem hallok, nem beszélek

Sokan ismerik világszerte a „három majom” jelképét, mert szellemes és találó. Ez nem más, mint egy szimbólum, mely egy 17. századi japán templom oszlopcsarnoka felett található faragásból ered, ahol a három bölcs majom megjelenik. A misztikus majmokat (sambiki saru) a templom őrzőjének mondják, illetve Shuomen Kongo (félelmetes isten, általában hat karral ábrázolják) szolgáinak. A majmok név szerint: Mizaru (eltakarja a szemeit), Kikazaru (eltakarja a füleit) és Iwazaru (eltakarja a száját). Japánul a „nem látok, nem hallok, nem beszélek” mondás tehát így néz ki: mizaru, kikazaru, iwazaru. A japán 'majom' szó, vagyis a 'saru' ugyanúgy hangzik, mint a 'zaru' (ami „nem”-et jelent), tehát a híressé vált majmok eredete egyfajta szójátékra vezethető vissza.

A három majom alapvető gondolatát a kínai Tendai szekta buddhista szerzetese vezette be Japánba, valószínűleg a 8. században. Ez a gondolat minden bizonnyal az indiai buddhista tanításokon alapult. Japánban ezeket a majmokat először egy ijesztő, háromszemű, sokkarú istenséggel hozták kapcsolatba, akit Vadjranak hívtak. A majmok gesztusai (a fülek, szemek és a száj eltakarása) festői módon fejezték ki és közvetítették az isten parancsát. Vadja tanítása szerint ha nem látunk, nem hallunk és nem beszélünk, akkor a baj elkerül minket.

Néha tényleg így van. Hallottátok-e már a következő közmondásokat?

- * Ne szólj szám, nem fáj fejem.
- * Hallgatni arany.
- * A buta fecseg, az okos beszél, a bölcs hallgat.
- * Két év elég ahhoz, hogy megtanulj beszélni, de egy egész élet kell, hogy megtanulj hallgatni.
- * A suttozás néha messzebbre hallatszik, mint a kiabálás.
- * A kutya ugat, a karaván halad.

A három bölcs majom neve: Mizaru (aki nem figyel), Mikazaru (aki nem hallgatózik) és Mazaru (aki nem árulkodik)

Tudod-e?

Az első konzervet 1804-ben készítette egy **Nicolas Appert** nevű úriember. Ő még üvegekben tartósította kedvenc ételeit. A bádoggkonzerv ötlete Londonban született meg 1810-ben. Eleinte nem volt népszerű, mert kinyitásához véső és kalapács kellett. (Arról nem szól a hír, hogy mekkorák voltak ezek a szerszámok.) Ötven évvel később már – egy amerikai feltalálónak hála – konzervnyitót is lehetett kapni.

Az első postaszolgálat a Perza Birodalomban működött több mint 2500 évvel ezelőtt. A módszert átvették a rómaiak is. Jól karbantartott utaikon egy napon belül bárhová eljuthatott a császári utasítás. Az első postaládákat az 1600-as évek elején állították elő Angliában. Az első levélkézbesítőket a franciák alkalmazták 1829-től. Az angolok sem maradhattak le az újításokkal: 1838-ban forgalomba hozták az első bélyeget – természetesen Viktória királynő képmásával.

Az első fogkefét Kínában használták az 1500-as években. Hamar eljutott Európába is, de csak a kiváltságosok tudták megfizetni. Egészen a 19. század elejéig (sőt, azon túl is) az egyszerű ember megelégedett a fogpiskálóval.

Ritka majomfajta született a szegedi Vadasparkban

Csupaszpofájú tamarin (*Saguinus bicolor*) született a Szegedi Vadasparkban, az egy hónapos kölyköt már a szerencsésebb látogatók megfigyelhetik, amint apjába kapaszkodik. A kölyök – más karmosmajmokhoz hasonlóan – ideje nagy részét apjába kapaszkodva tölti. Ennek egyik oka, hogy a szülőkhöz viszonyítva nagy méretűek a kölykök, ezért nem tudja az anya ellátni őket egyedül. Nemcsak az apa, hanem az idősebb testvérek is besegítenek, beletanulva az utódnevelésbe.

A csupaszpofájú tamarin különben a vadaspark egyik legnagyobb kuriózuma, a világ állatkertjeiben kevesebb mint kétszáz egyedet gondolnak a nemzetközi adatbázis szerint, a faj Magyarországon csak Szegeden látható.

Angol lecke tengeri hadviselésből

A trafalgari csata (nem kerek) évfordulójára

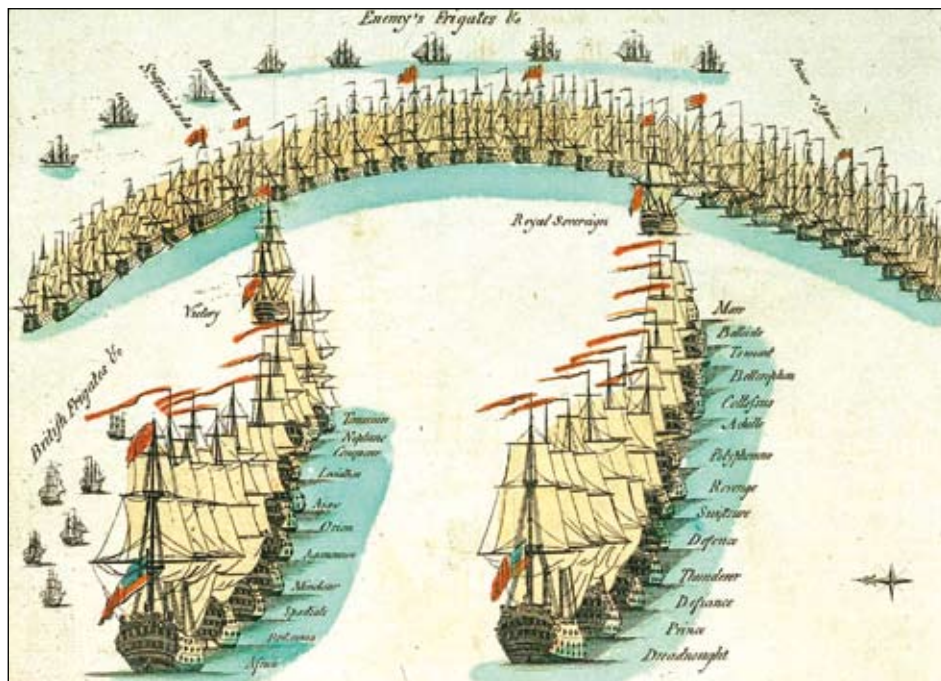
A múlt héten volt a trafalgari csata évfordulója. Arról a tengeri összecsapásról van szó, amelynek kimenetele miatt Napóleon gondolt egyet, és elállt a Brit-szigetek elfoglalásának ötletétől. A Trafalgar-fok közelében (Dél-Spanyolország) az angolok Horatio Nelson altengernagy vezetésével úgy elporolták a francia-spanyol flottát, mint korábban soha senki. A történethez tartozik, hogy a vesztes oldalon az a Pierre-Charles Villeneuve altengernagy parancsnokolt, aki már korábban is veszített csatát Nelsonnal szemben. A száraz számadatok alapján ez jó alkalom lett volna a bosszúra – vagy ha úgy tetszik, a visszavágóra –, hiszen a 33 francia és spanyol sorhajóval szemben az angolok csak 27-et tudtak felvonultatni. Csakhogy nem ezen múlott a csata kimenetele.

Az akkori hadihajók ugyanis menetirányba (előre) nem tudtak tüzelni, ezért ütközet előtt úgynevezett csatasorba állították őket. Ez azt jelentette, hogy oldalal fordultak az ellenség felé, mert ágyúik arra tudtak lőni. Persze, csak a hajó egyik oldaláról.

A britek azonban már korábban szakítottak ezzel a náluk is több mint egy évszázadon át uralkodó stratégiával, mivel számos tekintetben túlhaladottnak, és a gyakorlatban immár tartahatatlannak tekintették. Nekik az volt a céljuk, hogy behatoljanak a vonalba rendeződött ellenséges hajók közé. Ezáltal az ő hajójuk mindkét oldaláról tüzelhetett, miközben az ellenség továbbra is csak a hajó egyik oldalának ágyúit üzemeltethette, meg vigyáznia kellett arra is, nehogy az ellenséges hajó elhibázása esetén a mögötte levő sajátját találja el. A csatasorba bekelődő támadóknak nem volt ilyen gondjuk, hiszen saját hajóik előttük és mögöttük vonultak fel, ezért kétoldali ágyútűzük csak az ellenségnek ártott.

Ilyen egyszerű lett volna? Majdnem...

De van még... A francia haditengerészet tüzei a hajó árbócait és kötélzetét szokták lőni, hogy azáltal lelassítsák, majd meg is állítsák az ellenséget. Ezek a célpontok azonban kis támadási felületet jelentettek, kevés találatlalt jártak, és sokára adtak eredményt. Az angolok viszont a hajótörzsre összpontosították a tüzet, hogy minél nagyobb rongálást idézzenek elő. Nem árt tudni, hogy a franciák és a spanyolok sokkal jobb hadihajókat építettek, mint az angolok, akiknek a legjobb hajói az elfogott francia hajók némiképp módosított másolatai voltak. Csakhogy a francia forradalom a hajóhadat sem kímélte, hiába voltak eredetileg kitűnő építésűek a hajók, a szakszerűtlen és hozzá nem értő karbantartás miatt állapotuk leromlott. Az árbócrudak, a vitorlák, a kötélzet minősége egyre rosszabb volt. Ezt csak tetézte a legénység képzetlensége, ami különösen a tüzeik esetében volt súlyos probléma. A francia tüzeiknek átlagosan kétszer annyi időre

Az angol flotta felvonulási terve

szükségük egy sortűz leadására, mint az angoloknak, és sokkal rosszabbul céloztak.

Tehát nem olyan egyszerű. De van még...

Na már most... Villeneuve felsorakoztatta a maga 33 hajóját, oldalal az ellenség felé fordult, és várta, mit csinál a közelítő Nelson a maga 27 teknőjével. Ez igen csiklandós pillanat volt. Nelson ugyanis merőlegesen akart támadni, hogy bekelődve az ellenséges hajók közé ketté-, valószínűleg hárommal szakítsa a kialakított vonalat. Ehhez azonban két menetsorba kellett állítani hajóit. Ez lassan ment, mert csupán gyenge szél fújt, márpedig az akkori vitorlásokat az mozgatta. A történethez tartozik, hogy mindkét fél ragaszkodott a hagyományokhoz. Az angolok, ha csak tehették, a szél felőli oldalt foglalták el, míg a franciák a szél alatti részesítették előnyben. Szél felől könnyebb támadni, szél alól könnyebb kitérni... A részletekről máskor bővebben.

Az angolok támadásba lendültek. Két éket formálva a csatasorba állított hajók felé vették az irányt. Mivel gyenge volt a szél, lassan haladtak, nagyjából 1-3 csomóval, ami a sétagyaloglás sebességének felel meg. Rádásul ilyenkor a hajóorr védetlen, és a korabeli hajók ágyúi előre nem tudtak tüzelni. A kockázat ellenére az angol hajók meglehetősen kis veszteségek árán elérték a francia és spanyol hajókat. A hadászati elemzők szerint ez a francia és spanyol tüzeik ügyetlenségére vall, jól képzett ellenséggel szemben Nelson stratégiája az öngyilkossággal lett volna azonos.

Nem volt egyszerű, de Nelson kockáztatott.

A két angol hajóoszlop átszakította, és több darabra tépte az ellenséges hajósort, majd meg-

szóltatta ágyúit. A brit hajókon 1782 óta két jelentős újítást vezettek be: az ágyúk kovás elsütő szerkezetét, és a célzást tette pontosabbá; és a rövid csövű karrónádokat, melyek közelharcban kartácstüzzükkel félelmetes fegyvernek bizonyultak. Ebben a pillanatban jutott kifejezésre az angol tüzeik képzettsége is, hiszen fele annyi idő alatt adtak le egy-egy sortűzetet, mint az ellenséges hajók. Ezt elsőként a spanyol flotta zászlóshajója, a hatalmas Santissima Trinidad (Spanyolország dicsőségének nevezték) sínylette meg, egyszerre három angol hajó egyaránt 74 ágyújának tüzebe került... Már a kezdetek kezdetén az angolok több spanyol hajót szente rommá lőttek, és hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a Királyi Haditengerészet diadala csak idő kérdése.

Így is lett, persze nem ilyen gyorsan.

A csata órákon keresztül tartott, és már nemcsak az ágyúk vitték a szót, hanem az egymással olykor össze is ütköző hajók legénysége is tüzelt egymásra. Az árbócosarakban elhelyezkedő orvlövészeknek is fontos feladat jutott, ők „válogatott célpontokra vadásztak”. Az egyik francia orvlövész magát Nelson lőtte ki, aki hamarosan behalt sebébe, ám addigra már megpecsételődött a francia-spanyol hajóhad sorsa, hiszen 18 hajót veszítettek, az angolok viszont egyet se.

Beigazolódott, hogy az angolok agresszív taktikájával szemben a francia-spanyol haditengerészet azért nem tudott szembeszállni, mert a tisztakar és a legénység képzettsége tekintetében óriási különbség volt – sportos kifejezéssel élve – az angolok javára.

Jólk és rosszak gyermekkei

Az Utódok című televíziós filmet eredetileg azért készítette el a Disney, hogy lépést tartson a korrall és az idő múlásával, hiszen ha az emberek családot alapítanak, gyermekeik születnek, akkor ez miért lenne elképzelhetetlen a mesehősök esetében. Az Utódokkal a Disney valójában egy kisebb univerzumot is létrehozott, összefonta a történeteket, általa betekintést nyerhetünk abba is, hogy vajon mit részletezhet a mesék legismertebb lezáró mondata, a Boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Az Utódokat, eredeti címén Descendants, Kenny Ortega rendezte a Disney csatornának, és 2015-ben mutatták be. A film a fontosabb Disney-alkotások karaktereinek gyermekeit helyezi főszerepbe, jobban kiélezve a gonoszok sarjaira. A fogadtatásával elégedettek voltak a készítőik, a film sikeressége abban is rejlik, hogy ügyesen ötvöz különböző filmes műfajokat, a drámát, a fantaszt, a musicalt, a romantikát, az akciót, a kalandot és a vígjátékot. A történet onnan indul, hogy Szépség, azaz Belle és Szörnyeteg, azaz Adam, házasságuk után megalapítják

Auradon királyságot, ahol a jó meseszereplők élnek. Ezzel együtt a gonoszakat az Elveszettek szigetére száműzik. Húsz évvel később fiúk, Ben herceg első királyi döntése alapján a száműzött gonoszok gyerekei esélyt kapnak Auradonban élni. A főbb szerepeket Dove Cameron (Demóna lánya), Cameron Boyce (Szörnyella de Frász fia), Booboo Stewart (Jafar fia) és Sofia Carson (a gonosz boszorka, Hófehérke mostohájának lánya) játszották. Mivel a filmben fontos szerepet kapott a zene, egy eredeti filmzenei album is társult hozzá, a rajta található dalokat pedig túlnyomó többségben a szereplők énekelik.

Siker és második rész

Mivel az első rész beváltotta a hozzá fűzött reményeket, jöhetett a második rész, amelyet szintén Kenny Ortega rendezett, és amelyet 2017-ben tűztek műsorra. Az Utódok első részében még csak a hangját hallhattuk az egyik dalban, a második részben pedig már szerepet is kapott China Anne McClaine, aki A kis hableány gonosz Ursulájának a lányát alakíthatta. China

egy interjúban arról beszélt, hogy az eredeti forgatókönyv ugyan nem tartalmazta a jelenét, de a történet alakulásával utólag beleszórták. A filmben feltűnik Hook kapitány fia, Harry is, akit Thomas Doherty játszik el, valamint Gaston fia is, akit Dylan Playfaire alakít. Az új filmet egy új zenei album kísérte.

Az utolsó rész és a gyász

A második rész is jól teljesített, így nem is volt vitás, hogy elkészül a harmadik. Az Utódok 3. idén augusztusban debütált, magyarul nemrég mutatták be. A filmet beárnyékolta Cameron Boyce hirtelen halála. Cameron mindössze húszévesen, július hatodikán hunyt el. Úgy tudni, a halálát agyvérzés okozta, amit epilepsziás roham idézett elő. A betegséget három éve diagnosztizálták nála, és már volt egy agyvérzése, ezt állítólag szülei is alátámasztották. Cameron kilencévesen kapta meg az első fontosabb szerepét a *Tükrök* című filmben. A *Nagyfiúk*ban és annak folytatásában Salma Hayekkel és Adam Sandlerrel játszott, az általuk megformált karakterek fiaként remekelt. Nagy hírnévre a Disney által tett szert, főleg a *Jessie* című sorozattal, amelyben az Utódok készítői is felgyeltek rá. Cameron egyébként hétévesen már modellként jelent meg Disney-katalógusokban. Videoklipekben is szerepelt, 2008-ban a *Panic! at the Disco That Green Gentleman* című zeneszámmal készült videóban Ryan Ross gitáros fiatalkori énjét játszotta el, de láthattuk a Hozier idén áprilisban megjelent *Almost (Sweet Music)* című dalának klipjében is. Halála előtt a *Mrs. Fletcher* sorozat és a *Runt* című film forgatásán vett részt, valamint Adam Sandler újabb produkcióján kezdett dolgozni. Az Utódok készítői bejelentették, hogy a harmadik egyben az utolsó rész, és ezzel filmmel Cameron emléke előtt tisztelgenek.

Összeállította: Lukács Melinda

Jövőre jön az új lemez

A rajongók ugyan már tükön ülve várják, de a tervek szerint csak jövőre érkezik Charlie Puth új albuma. Ezen persze nem kell igazán csodálkozni, hiszen második stúdiólemeze Voicenotes címmel tavaly jelent meg. Az énekes azonban addig sem hagyja cserben a türelmetlen rajongóit, igyekeznek őket lázban tartani, így nemrég három dalt jelentetett meg a készülő lemezről. Az első volt az I Warned Myself, ezt követte a Mother, a legfrissebb pedig a Cheating on You. Az énekes új dala egy szomorú szerelmi sztori, amelyben a főszereplő megbánja, hogy veszni hagyott egy kapcsolatot. A dalhoz készült egy videoklip is, amely szintén ezt az érzést jeleníti meg. A dalok kapcsán az elmúlt időszakban Charlie Puth együttműködött a nyolcszorosan Grammy-díjra jelölt Benny Blancóval.

Egy új történet kezdete

Selena Gomez még a tavasz folyamán felhívta a rajongói figyelmét arra, hogy valami újdonsággal készül. Ekkor egy interjúban arról beszélt, hogy, habár jólesik számára a hírnév, azért buktatói is vannak, a külsőségektől pedig sokkal fontosabbak a belső értékek. Az, hogy valaki a személyisége miatt szeresse, és ne csak a kinézete vagy a hírneve alapján alkosson róla véleményt. Az elmondása szerint ugyanis gyakran előfordul, hogy félreértik, a külseje alapján ítélik meg, és téves következtetéseket vonnak le vele kapcsolatban. Selenáról néhány hónapja azt is meg lehetett tudni, hogy stúdióba vonul, és minden bizonyos dalokban fejezi majd ki az érzéseit, meglátásait. Az énekesnő nemrég a Lose You To Love Me című zeneszámmal rukkolt ki, amelyhez egy videoklip is társult. Az elmondása szerint a dalt az elmúlt időszak történései inspirálták, mindaz, ami próbára tette, amióta kiadta a legutóbbi lemezét. A dal valójában valaminek a lezárásáról és egy új történet kezdetéről szól. Ezzel Selena a remény érzését szeretné erősíteni az emberekben. A legutóbbi lemeze Revival címmel 2015-ben jelent meg.

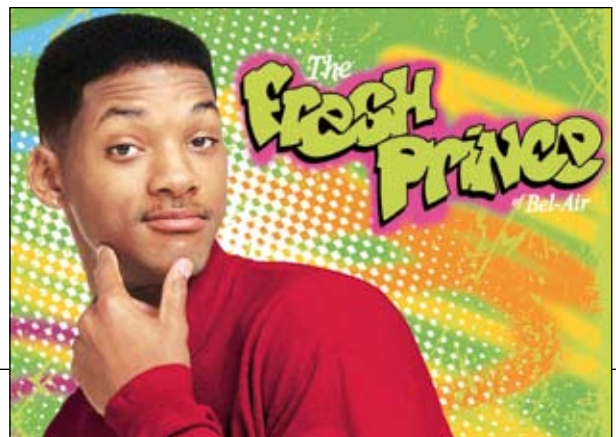
Király Viktor képviseli Magyarországot

Nemrég eldőlt, hogy a nézői szavazatok alapján az idei MTV Europe Music Awards-on Király Viktor képviselheti Magyarországot a nemzetközi zenei díjak átadóján, Sevillában. A rajongók öt jelölt közül választhatták ki idei kedvencüket, Király Viktor mellett a Hősökre, a Jumodaddyre, Kállay-Saunders Andrásra és a Mörkre szavazhattak. Az utóbbi évek győztesei, Rúzsa Magdi és a Follow the Flow után ezúttal tehát Viktor léphet a sokak által áhított vörös szőnyegre. Az énekes ezek után a sajtónak azt nyilatkozta, hogy nagy az öröme, hiszen gyerekkora óta kíséri az MTV Europe Music Awards-ot, mindig csak ábrándozott, hogy egyszer majd ő is részt vehet rajta, most pedig ez az álma valóra válik. Viktor elmesélte azt is, hogy gyermekként az első MTV-s élménye nagyon meghatározó volt a számára. Egy idősebb barátja megkérdezte tőle, hogy látta-e az új Michael Jackson-klipet, Viktor pedig nemmel felelt, a szülei ugyanis megtiltották, hogy megnézzé, mert annyira ijesztőnek tartották. Ebben nem nyugodott bele, összejövettel szerveztek a barátjaival, bekapcsolták az MTV-t, lekapcsolták a villanyokat és várták a klipet. Ekkor látta először a Thrillert, amitől állítólag még rémálma is volt.

Mégis lesz újabb Kaliforniába jöttem?

Nemrég dzsiniként láthattuk Will Smith-et az élszereplős Aladdinban, mostanában pedig a Gemini man kapcsán szólnak róla a filmhírek, viszont arról is lehetett olvasni, hogy valamilyen módon, minden bizonnyal kiágazásként, újraéledhet a Kaliforniába jöttem című sorozat, amelyet nagy sikerrel sugároztak a tévécsatornák a kilencvenes években. Az eredeti címén – The Fresh Prince of Bel-Air – indította el valójában Will Smith filmes karrierjét. Arról még folynak a találgatások, hogy a sztori miről is szólna, hiszen a sztár színészi karrierjét megalapozó eredeti széria azzal zárult, hogy Banksék eladták a Bel-Airben található villájukat, és közelebb költöztek New Yorkhoz, mert több gyerekük is a városban dolgozik vagy tanul. Will pedig Kaliforniában maradt, és céljaul tűzte ki, hogy megszerzi a diplomát.

Válasz a Szivárvány jeligéjű levélre

Kedves 15 éves gimnazista lány!

Sajnálom, hogy olyan helyzetbe kerültél, amikor ennyi változás történik veled. Az ilyesmire sokszor a felnőttek is nehezen tudnak alkalmazkodni, ezt ők is nehezen tudják feldolgozni. Ezért adjál magadnak időt, és hacsak lehet, beszéljess minél többet a szüleiddel az élet különböző dolgairól. Ne feledd, hogy a válás elsősorban kettőtök dolga, és ha el is válnak egymástól, mindketten továbbra is a szüleid maradnak. A másik problémád a pszichoszexuális fejlődéseddel kapcsolatos. A pszichoszexuális fejlődés az a folyamat, melynek során a **gyermekben kialakul a nemi identitás (fiú, lány), illetve rögzülnek az ehhez kapcsolódó szexuális és nem szexuális viselkedési formák. Úgy tartják, hogy bizonyos értelemben egész életen át tartó fejlődési folyamat, de a serdülőkor végéig lezárul.** A szexuális viselkedés kutatói megállapították, hogy a biológiai nemmel való identifikálódás, és az adott nemre és életkorra érvényesnek tartott nemi szerep elsajátítása tanulással történik, és a környezeti hatások, amelyek érik a fejlődésben lévő egyént, hatással vannak a szexuális viselkedésre is. A serdülőkori érési folyamatok során a szexuális érés következtében megjelenik a fiatalban a szexuális vágy. Ha hiszed, ha nem, a pszichoszexuális fejlődés természetes része az is, amikor a fiatalok, fiúk és lányok is, jobban érzik magukat a saját neműekkel, és ilyenkor természetes az is, hogy szexuális vonzódás is jelentkezik köztük.

A szexualitás kutatói megállapították, hogy „a fiatalok körében gyakori az érzések félreértelmezése, nagyon sokszor úgy érzik, ha nincs heteroszexuális kapcsolatuk, de szoros baráti kapcsolatba kerülnek egy azonos neművel, akkor már lehet, hogy melegek.” És általában nehézségeik vannak a másik nemhez való kapcsolódásban és a női szerep felvállalásában. Anna Freud szerint, mivel a pszichoszexuális fejlődésben, a pre-adoleszcens és adoleszcens szakaszban többé-kevésbé rendszeresen fordulnak elő homoszexuális epizódok, egymás mellett létezve a heteroszexuális eseményekkel, ezek lényegében normális fejlődési jelenségnek számítanak. Ez még nem homoszexualitás, hisz ezen a területen is keresi magát a fiatal személy. Amit megtehetsz, az az, hogy továbbra is barátkozol fiúkkal, lányokkal egyaránt, és az idő megmutatja, hogy valójában melyik nem iránt vonzódsz valójában. Közben pedig próbáld rendezni a szüleiddel való viszonyodat, hogy életed ezen területén helyreálljon az érzelmi biztonság állapota, amivel csökken a benned felgyülemelő feszültség is.

Jelige: Kaméleon

Kedves Bizi!

Kérlek, segíts! Teljesen össze vagyok zavarodva! Nyolcadikos lány vagyok, és a tanév eleje óta járok egy fiúval. Nevezzük K-nak. Eddig minden szuper volt, szinte a fellegekben jártam, nagyon jól éreztem magamat vele, és alig vártam, hogy láthassam. De a múlt hétvégén azt vettem észre, hogy rettenetesen idegesít, ha vele vagyok, legszívesebben rögtön szakítanék vele. Amikor meg hazament, amikor nincs velem, vágyakozom utána, szinte fáj. Nem tudom, hogy szeretem-e még, és miért idegesít, amikor ott van velem?! Kérlek adjál tanácsot, mit tegyek?

Válasz:

Kedves Kaméleon!

Igazán bonyolult helyzetben vagy, mert nem tudod, mit is szeretnél és hányadán is állsz a fiúval. Bonyolult az a helyzet, amibe kerültetek, mert a fiú is érzi a kételyeidet és azt, hogy idegesít, és biztosan nem tud mit kezdeni a helyzettel, nehezen tudja felfalálni magát az ellentétes érzelmei között, melyeket rázúdítasz. Hol felesleges, hol pedig nélkülözhetetlen! Hol a csúcson van, hol a legmélyebb szakadékban. Hideg-meleg! Brrr!

Jó lenne, ha átgondolnád a viselkedésedet, akkor is amikor „hideg” és elutasító vagy, és akkor is, amikor „meleg” viselkedsz vele. Azt is próbáld meg elképzelni, hogy te hogyan éreznéd magadat, ha veled így viselkedne a szerelmed. Szerinted milyen érzés lehet ez?! Ezek után pedig tedd fel magadnak a kérdést, hogy mit is akarsz igazából. Biztos, hogy pont ez a fiú kell neked? Vajon miért is vagy vele? Azért, mert nem szeretnél lemaradni a barátnőidtől? Azt akarod, hogy te is elmondhasd, hogy jársz valakivel? Vagy éppen a szerelemben vagy szerelmes? Nagyon fontos lenne, hogy őszinte legyél önmagaddal és a fiúval szemben is. Nem kellene áltatnod, ha nem érzel iránta már vonalmat. Különben is, a járás azért van, hogy a párok megismerjék egymást, és igen gyakran megtörténik, hogy rövidebb

vagy hosszabb idő után kiderül, hogy az illető nem az, akinek képzeltük, és nem felel meg. Ez is a felnőtté válásnak, a párkeresési folyamatnak egy fontos része. Így tanuljuk meg azt is, hogy hogyan kell szakítani és a másik nélkül tovább élni az életet, keresni a bennünket kiegészítő másikat, ahogyan az az ógörög mondákban is meg van írva. Mert ha hiszed, ha nem, az életben sok minden egy hosszan tartó tanulási folyamat része.

Jelige: Napsugár

Kedves Bizalmas sorok!

Én a szerelmi problémámmal jelentkeztem. Biztos vagyok benne, hogy mások is hasonló dolgoktól szenvednek, mint én, de ettől függetlenül tanácsot kérek, mit tegyek. Már egy ideje levelezek egy fiúval. Egyik levelében megírta, hogy tetszek neki, és hogy szeretne jobban megismerni, szeretné, hogy több időt töltsünk együtt. Ő is tetszik nekem, de pont mire elhatároztam, hogy mégis találkozok vele, derül égből a villámcsapás! Elkezdett érdeklődni az egyik osztálytársnőm iránt, kijelentette, hogy édes csaj, és meg is írta nekem. Le vagyok döbbenve! Előbb szépeket mond, romantikus, aztán meg ilyet mond egy másik lányról. Estére pedig újra szép üzenetek érkeztek tőle. Nem tudom, most mi lesz, hogyan tovább? Segíts!

Válasz:

Kedves Napsugár!

Tudnod kell, hogy a ti korotokban (és néha később is) sem a fiúk, sem a lányok nem tudják biztosan, hogy mit is akarnak. Egy biztos, tetszettel, tetszel neki! Ugyanakkor vonzódnak talán más lányokat is. Veled jól megvolt, és jól érzi magát a társaságodban, levelezni is szeret veled. Hogy mi lesz tovább? Attól függ, hogy te magad mit akarsz. Megeshet, hogy elkomplikálódik a szerelmi életed, ha találkozol vele. Lehet, hogy vesztiesen kerülsz ki ebből a viszonyból. De kiderülhet az is, hogy elmélyül közöttetek a kapcsolat. Ne feledd, nem tart életed végéig! Ha pedig attól tartasz, hogy esetleg fájdalom érhet, akkor inkább kerüld ezt a fiút. Várd ki, hogy érettebb legyél, magabiztosabb. Ha úgy gondolsz, meg is leckéztetheted: elhallgatsz, nem válaszolsz a leveleire. Megzavarodik, nem tudja majd, hogy mi történt. De meg is írhatod neki, hogy megdöbbenél, nem ilyen viselkedést vártál tőle. Akárhogy is folytatódik a történeted, neked magadnak kell eldöntened, mit szeretnél, hogyan tovább.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

Kíváncsi vagy?

A legjobb barátodnak/ barátnődnek új szerepe van. Megvárod, míg ő maga mesél róla, vagy kérdésekkel bombázod, amíg ki nem szedsz belőle valamit? A tesztből kiderül, meddig tudsz elmenni, ha hajt a kíváncsiság?

1. Többoldalas utasítást kapsz egy új társasjátékhoz, a családban mindenki kétkedve nézegeti. Te hogyan viselkedsz?

- a) Együtt olvasgatjuk, úgyis összehozzuk a lényegét. (0)
- b) Én olvasom az utasítást, a többiek ennek alapján kezdik a játékot. (2)
- c) Hagyom, hogy a többiek rájöjjenek a mi-kéntjére. (4)

2. Mennyire izgat az elrejtett ajándék?

- a) Egyszer titokban kibontottam néhány húsvéti ajándékot. (2)
- b) Egyszerűen muszáj kikutatnom. (0)
- c) Nem akarom becsapni a szüleimet, így sosem kutatok utána. (4)

3. Mit jelent a következő mondat: Ich spreche kein Deutsch.

- a) Nem beszélek németül. Megnéztem a szótárban. (0)
- b) Fogalmam sincs. (4)
- c) Passz, de németesen hangzik. (2)

4. Barátaiddal rendszeresen együtt jártok bulizni. Egyikőjük egy ideje elmarad. Hogyan reagálsz?

- a) Zavar, de elfogadom. (4)
- b) Ha valamiért megsértődött, kibékítem. (2)
- c) Addig kíváncsiskodok, amíg megtudom az okát. (0)

5. Barátnőd bizalmasan elmondja, hogy becsúszott neki egy egyes matekból. Mit teszel?

- a) Sajnálkozom, de ilyesmi előfordulhat. (4)
- b) Utánanézek, hogy a barátaim nem tudnak-e valahogy segíteni neki. (0)
- c) Azonnal felajánlom a segítségemet. (2)

6. A barátnőd nem árulja el, kivel randizik. Elolvasszad a naplóját?

- a) Soha, a napló tabu! (4)
- b) Persze, hiszen csak így óvhatom meg a rossz társaságtól. (0)
- c) Ha rossz irányba változik. (2)

7. Melyik mondat illik rád?

- a) A kíváncsiság érdeklődés a világ dolgai iránt. (2)
- b) A magánéletem rám tartozik. (4)
- c) Egyszer élünk. (0)

Értékelés

0 ÉS 9 PONT KÖZÖTT: A detektív

Felszabadult, nyitott és kíváncsi vagy. A barátnőd furán viselkedik? Addig idegesíted, amíg el nem mesél mindent. Csomagolt ajándék, telefonbeszélgetés, hírességek viselt dolgai – előttek nincs titok. Vigyázz, mert barátaid tartanak a kíváncsiságodtól, hogy mindenbe beleszólj. Vedd tudomásul, másnak is van magánélete. Érdeklődésed fedtesd egy új nyelv elsajátításába.

10 ÉS 19 PONT KÖZÖTT: A tapintatos

Benned egészséges kíváncsiság lakik. Utazás, új ismeretek vagy barátok – érdeklődsz irántuk. Örömmel fedezed fel az új dolgokat, de mindig tekintettel vagy mások magánéletére. Óvatosan a távolságtartással, barátaid néha elvárják, hogy beleavatkozz az ügyeikbe. Még ha azt is mondják, nem rád tartozik, fontold meg, nincs-e mégis segítségre szüksége a barátaidnak. Kérdezz bátran!

20 ÉS 28 PONT KÖZÖTT: Az érdektelen

Belőled hiányzik a kíváncsiság. Mások magánéletének részleteit unalmasnak tartod, osztálytársaid és szomszédaid szerelmi élete, problémáik hidegen hagynak. Vigyázz, ha ennyire közönyös vagy, más sem lesz rád kíváncsi! Egy igazi barátságban a felek megnyílnak, és tudni akarnak a másik problémáiról. Mutass több érdeklődést, így képes leszel jobban megérteni a barátaidat.

Skandináv rejtvény

OKTOBER 31-ÉN TARTJÁK MEG VILÁGSZERTE	A SZÁMÍTÓGÉP RENDELKEZIK VELE	A HÁZ BEJÁRATA	AZ ALUMINIUM VEGYJELE	KABÁTBAN VAN VARRVA SUGÁR	TITOKBAN KIPLING KIGYÓJA	LUXEMBURG SVÉDORSZÁG	NEM TELJESEN KÖRALAKÚ	ILLUSZTRÁCIÓ A KÖNYVBEN	GITÁROZNI KEZDI	KÖTOSZÓ HATÁRRAG	ÉSZAK-EURÓPAI ORSZÁG
TONNA ÉNEK LITER				MOCSÁR NÉVSOR		SZABÓ MAGDA REGÉNYE OSZTRÁK AUTOJEL					
			CITROM NEDVE FÉLRÉSZI		TUVEL ÖLTÖGET ÁLLÓVÍZ				TERBIUM	ADÁSBAN VAN! FORRÓ ITAL	
FÜZET RÉSZE KIRÁNDULÓ						ZAKATOL Æ UTCÁRA					
BELGA AUTOJEL SZÉLES CSÍK		KÖTOSZÓ CIPEL, SZÁLLÍT		USA ÁLLAM		KNOCK OUT, RÖV FAGY, SZERBÜL		SVÁJC FŐVÁROSA NOVÉNYI HAJTÁS			
			TUPOLJEV REPÜLŐGÉPE (TU) RÓMAI 5		ANGOL KISASZSZONY NEM IS FOLÉ				KÖZÉPEN VASALI ZAMBIA		
KÉN ZÁPOR						DOKTOR RÖVIDEN NÉVELO PÁROS PÁRA!				ZEMUN POLJE RÖVIDEN A RADON VEGYJELE	
SZINTÉN			A HÍD KÖZEPE!	MÉZGA GÉZA FIA NEWTON					A TETEJÉRE OXIGÉN		A TÓ FELE!
NAGYON SZERET SZÍNHÁZBA JÁRNI											

Szörnyek szabadon

Az angolszász* országokban a halloweent október 31-én ünneplik, amikor lépten-nyomon mindenféle félelmetesebbnél félelmetesebb maskarába öltözött gyermekekbe és felnőttekbe botolhatunk az utcákon sötétedés után. Felénk sokáig egyáltalán nem volt elterjedve, hiszen nálunk a november 1-jei mindenszenteket és az azt követő halottak napját tartjuk számon. Az utóbbi években azonban nálunk is egyre népszerűbb a pogány eredetű ünnep, így számotokra sem ismeretlen a téma. Azt viszont kevesen tudják, hogy nemcsak az ijesztő jelmezekről és az édességgyűjtésről szól, hanem számos más ősi hagyománynak is tiszteleg. Nézzünk tehát néhány érdekességet, amit talán még te sem tudtál:

1. A halloween az ősi pogány kelta fesztiválból, az **őszi Samhain ünnep**ből ered, amit egykor a kelta napisten tiszteletére rendeztek. A hagyomány szerint arra a napra esik, amikor a halottak lelkei az élők között szabadon sétálhatnak, ezért aztán az emberek úgy érezték, valamivel muszáj elriasztani az ördögi szellemeket. Akkoriban a mai Írország, Nagy-Britannia és Észak-Franciaország területén élő kelták ilyenkor ünnepelték meg a kelta újévet, amely október 31-e éjszakájára esett, és megköszönték a napistennek, hogy a földet és a termést gazdaggá tette.

2. A kelták úgy hitték, ezen az éjszakán az előző évben elhunytak lelkei összezavarhatják az élők életét, mivel a lelkek ezen az éjjelen vándorolnak a holtak birodalmába. Az emberek a szellemeknek ételt és állatot áldoztak, hogy megkönnyítsék a vándorlásukat. Október 31-én, vagyis az újév előestéjén Samhain összehívta a halottakat, amelyek különböző formákban jelentek meg: rossz lelkek, go-

nosz állatok figuráit öltötték magukra (innen a beöltözés hagyománya). A kelta papok egy hegytetőn gyülekeztek, tüzet gyújtottak, termény- és állatáldozatokat mutattak be, majd a tűz körül táncoltak. Reggel a papok minden családnak adtak ebből a parázból, hogy új tüzeket gyújthassanak velük, melyek elűzik a gonosz szellemeket, és melegen tartják az otthonokat.

3. **Samhain** jelzi a hosszú nappalok végét és a tél közeledtét. A druidák ezen az éjjelen ünnepelték meg, hogy az év világosabb fele után a sötétebb fele következik. (Azt pl. tudtátok, hogy a kelta naptár szerint az évszakok is máshogyan tagolódnak, és hogy téli hónapokon a novembert, decembert és januárt értik az Ír-szigeten? Az iskolákban a mai napig ezt a felosztást tanítják!)

4. Régen kedvenc **ír halloween-játék** volt, hogy bekötött szemmel választani kell valamit az asztalon heverő, szimbolikus jelentőséggel bíró tárgyak közül (nem lehetett válogatni), és az a tied, amit először megérintesz. Ha egy tál vízbe nyúlt valaki, az emigrációt jelentett, ha egy darab agyagot érintett meg valaki, az halált a családban, a gyűrű pedig közelgő házasságot jelzett.

5. Egy hasonló játékban a régi szokás szerint egy gyűrűt rejtettek el **barmbrack**ban (egy gyümölcskenyér-szerű sütemény, amit kifejezetten erre az alkalomra készítenek, sokszor whiskybe áztatott gyümölcsökből). A hiedelem szerint annak, aki azt a szeletet kapja, amelyikben a gyűrű van – feltéve persze, ha nem nyeli le –, szerencsés és boldog lesz a házassága.

6. Az **almamagok** szimbóluma és az almás játékok (pl. egy tál vízbe almákat teszünk, és szájjal ki kell harapni belőle egy darabot anélkül, hogy megfognánk az almát) mind-mind a termékenységhez köthetőek. A kelták hitték, hogy az ötszög alak a termékenységet jelöli.

7. A kelta legendákban a **narancs** és a **fekete** a halál színei voltak, ma ezek Halloween tipikus színei.

8. Az előző pontból következően különösen a halászok körében az a hiedelem is járta, hogy ha egy narancshajú (vörös) nővel találkozik valaki, az nagyon rossz ómen.

9. A **druidáknak** (a kelta vallás papi rendjét alkották az ókorban: egyszerre voltak papok, döntőbírók, gyógyítók és tudósok) különös hatalmat tulajdonítottak halloweenkor, amikor is hitük szerint a szellemvilág és az emberi világ legközelebb érhet egymáshoz. Látomásaikra és jóslataikra különösen hallgattak ekkortájt.

10. A halloween hagyományát az észak-amerikai kontinensen az 1840-es években a nagy éhínség miatt Írországból kivándorolt

tömegek honosították meg. A tök és a népszerűvé vált **Jack o'lanterns** (faragott töklámpás) használata innen, Amerikából indult hódító útjára. A legenda szerint egy részeges megrévalta az ördögöt, és amikor meghalt, részegsége miatt a mennyországban nem fogadták be, de mivel az ördögöt rászedte, a pokolból is kitiltották. Az ördög azonban megszánta Jacket, és egy kis széndarabot adott neki, hogy visszatárljon az élők világába. Ezt az izzó paraszt Jack egy takarmányrépa belsejébe rakta. Írországból addig általában fehér répát használtak halloweenkor.

A **maszkviselés** walesi és kelta hagyományokra vezethető vissza. Eszerint október 31-én a holtak lelke visszatér az élők közé „meglátogatni” őket. A maszkok célja az volt, hogy a halottak ne jöjjenek rá, ki élő, és ki halott.

11. Amerikában az 1800-as évektől a betakarítási időszak végét is ünnepelték ekkor. Az emberek jelmezekbe bújtak, édességeket ettek, és megrévalták egymást.

A **halloweeni tréfák** hagyománya az 1930-as években kezdett eldurvulni, ezért új mozgalom indult, a gyerekek házról házra

jártak, és mindenhol cukorkát kértek. Ez a hagyomány még ma is él „trick or treat”, azaz „csínyt vagy csokit” néven.

12. Az USA-ban úgy hiszik, hogy a **fekete macskák** balszerencsét hoznak, mert a boszorkányok szolgálatában állnak. Angliában viszont a fehér macska jelenti a balszerencsét.

13. Van egy mondás, miszerint ha halloweenkor látunk egy **pókot**, az azt jelenti, hogy egy szerettünk lelke figyel minket.

Vallástól és szemléletmódtól függetlenül talán mindenki talál valami érdekességet az elhunytakkal való kapcsolattartásban. Ki így, ki úgy, de minden nép tiszteli őseit. A halloween ünnepe talán már kevesebb hangsúlyt fektet a tradícióra, nagyobb szerep jut a szórakozásnak. Hazánkban talán csak a média és a reklámok révén terjedt el, de egy biztos, mindenki örül, ha valamivé változhat vagy valaki más bőrébe bújhat, még ha csak egy napra is.

*Azok az országok, melyekben a hivatalos nyelv az angol és amelyeknek lakosai a Brit-sziget középkori lakóitól származnak

Szuperhősök inkognitóban

Szabni, varrni, festeni, barkácsolni és kalapálni is tudniuk kell ahhoz, hogy egy filmhős, játék- vagy képregényszereplő bőrébe bújjanak, s ezt nem csupán Halloween vagy farsang idején teszik. Sokszor éveket készül egy-egy alkotás, mire a jelmez minden egyes darabja megszületik, a ruháktól kezdve a különféle kellékeken át a különleges ékszerregekig. Ezért nem csupán jelmezesdit, hanem életformát, és még ennél is többet: kihívást is jelent a cosplay. A karakterek életrekeltségének az élményéről beszélgettünk az orromhegyesi **Bús Rékával**, vagyis **Nyulexiivel**.

☼ **Mi fogott meg a cosplay világában? Hogyan és miért fogtál bele?**

– Amikor még csak ismerkedtem a cosplay fogalmával és megláttam azokat a képeket, amelyekről pl. a kedvenc anime-szereplőim köszöntek vissza, hihetetlenül ledöbbsentem. Alig akartam elhinni, hogy ilyen létezik. Ez a cosplayer a saját kezével keltett életre egy nem létező figurát. Lenyűgözött, ahogyan megvalósította a teljes megjelenését: a haját, a ruházatát, a kiegészítőit... Az egyik dolog, ami megfogott, az volt, hogy nem tudtam elképzelni, hogy mindez hogyan lehetséges. Hiszen egyes karaktereknek, filmszereplőknek igen összetett páncélzatuk vagy fegyverük van, ők mégis megcsinálták. De miből? Hogyan? Miközben ezekre a kérdésekre kerestem a válaszokat, teljesen beszippantott a cosplay. Egyre hajmeresztőbb öltözékeket, anyagokat, kreációkat láttam. Kirajzolódott előttem, hogy egy cosplayt megcsinálni mennyire összetett és érdekes folyamat. Évekig csak csodáltam a szebbnél-szebb képeket a különböző munkákról, majd elkezdtem azon gondolkodni, hogy vajon képes vagyok-e én is megalkotni egy jelmezt. Ezért kezdtem bele, hogy kideríthessem, meg tudom-e csinálni.

☼ **Kit formáltál meg eddig? Honnan merítesz ötletet? Hogyan választod ki a karaktereket?**

– Eddig **Jinxet** keltettem életre a **League of Legends** nevű videójátékból. Jelenleg két másik munkán is dolgozom, de ezek inkább tervezői fázisban vannak. Folyamatosan szerezem be a szükséges alapanyagokat. Általában más cosplayerektől merítek ötleteket, például az Instagramon rengeteg cosplayert követek, főleg külföldieket. Vannak olyanok, akik már igen tapasztaltak a jelmezkészítés, anyaghasználat terén, és blogbejegyzések vagy videók formájában segítik a kezdőket, vagyis mindenkit, akinek valamiféle segítség kell.

☼ **Mi a legnagyobb kihívás egy-egy jelmez elkészítésekor?**

– Rengeteg dolog okozhat nehézséget a készítés során, de nekem jelenleg a pénz a legnagyobb ellenségem, ugyanis ahhoz, hogy egy karakter minden egyes eleme strapabíró legyen vagy csak megfelelő hatást keltsen – hogy egy fémpancéltnak tényleg fém hatása legyen – ren-

geteg pénz szükséges. Ezenkívül egy új anyag kifürkészése szintén hosszú folyamat. Gyakran csupán a sokadik próbálkozást követően sikerül elérni a kívánt dolgot. Én például mintegy másfél évvel a Jinx elkészítése után jöttem rá, hogy nem megfelelően használtam egy alapanyagot a kiegészítőihez.

Esetemben nehézséget jelent a szabás is. A varrással egyre jobban haladok, egyre több dolgot tudok, de a szabás jobban kifog rajtam. A szabás egy cosplay elkészítésénél nagyon fontos, ugyanis általában nem áll rendelkezésre szabásminta.

☼ **Hogyan fogadja a környezetet, a család és a barátok ezt a hobbit?**

Anyukám és a nagyszüleim is furán fogadták az elején ezt az egész jelenséget. Teljesen ismeretlen volt számukra. Anyunak és a nagymamámnak is sokat meséltem erről, majd miután látták, hogy mekkora lelkesedéssel vágok bele egy-egy új ruhadarab vagy kiegészítő elkészítésébe, elfogadták a dolgot. Anyu volt az, aki hamarabb megértette, hogy mit szeretek a cosplayezésben, ugyanis ő is szeret különféle kreatív dolgokat csinálni. Szerintem valamilyen szinten a nagymamámnak mindig is fura lesz, hogy én ezt a hobbit ennyire komolyan veszem, de nem tart vissza, sőt rengeteget segít nekem. Folyamatosan varrni tanít, ezért sokat köszönhetek neki. A barátaim vagy semlegesek állnak a témához, vagy támogatnak és várják, hogy végre kiadjak egy új munkát a kezem alól.

☼ **Mi foglalkoztat még a cosplayen kívül? Mivel telnek a napjaid?**

– A cosplayen kívül a művészeti területek is foglalkoztatnak. Szeretném a tervezői képességeimet is fejleszteni. Három évvel ezelőtt úgy gondoltam, hogy nem lennék képes ere-

deti dolgokat tervezni, például egy logót, egy játékkaraktert vagy akár milyen egyedi mintát. Jelenleg úgy érzem, hogy több lehetőség rejlik bennem, mint gondoltam, és szeretném azt is kideríteni, hogy tudok-e például videójátékkaraktereket vagy tetoválásmintákat tervezni. A hétköznapijaimat Budapesten töltöm a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar hallgatójaként.

☼ Kinek a bőrébe bújssz legközelebb?

– Tavaly óta készítetem folyamatosan, kis lépésekben Mikasa Ackerman ruházatát, az At-

tack On Titan című animeből. Ezenkívül mostanában rengeteget játszom az Overwatch-al, ami időközben az egyik kedvenc videójátékomma is vált. Szeretnék hamarosan a játék kapcsán is cosplayezni, de nem egyszerű a döntés, túl sok karaktert szeretek. Több tervem is van a következő évre vonatkozóan. A sorrend még közben változhat, de az biztos, hogy szeretnék minél hamarabb visszatérni ehhez a tevékenységhez, mert nagyon hiányzik.

Török Erna

Fotó: Szabó Róbert

Mi a cosplay?

A cosplay kifejezés az angol **costume** és **play** szavak összemosásával jött létre. A jelmezbe bújtatott előadóművészet Japánból indult hódító útjára az '90-es években, s mára elérte Amerikát és Európát is. Egyre szerepjáték és képzőművészet. Elsősorban a japán manga, anime és az amerikai képregény-, illetve computerjátékok hősei az ihlet forrásai. A jelenség annyiban különbözik a halloweenről és a farsangtól, hogy itt nemcsak beöltöznek, hanem el is játsszák a karaktert, átveszik a mozgását, a mimikáját, sőt komplett jeleneteket adnak elő. Gyakorlatilag nincsenek határai a dolognak, az ihletet képregényből, filmből, sorozatból, videójátékból, könyvből vagy akár az életből is meríthetik. Világszerte különféle versenyeket tartanak a cosplayersek. Tokióban vannak cosplay kávézók is, ahol a felszolgálók különböző karaktereknek vannak beöltözve. Cosplayes csoportok gyakran tartanak kisebb találkozót különféle színhelyeken, általában kávézókban, parkokban, klubokban, éjszakai szórakozóhelyeken, vídamparkokban. Ezek jó alkalmat jelentenek beöltözni, összehasonlítani a munkáikat, ötleteket cserélni, vagy egyszerűen csak beszélgetni. A legjelentősebb cosplayverseny a világon a World Cosplay Summit, amelyen 20 ország versenyzői vesznek részt, hogy összemérjék tudásukat a nagójai döntőben, Japánban.

A rendőr egy bűnözőt kísér át a bíróságra. Hirtelen nagy szél támad, és elviszi a rendőr sapkáját. A gyanúsított segíteni akar.

– Őrmester úr! Megengedi, hogy a sapkája után fussak?

– Te kis ravasz! – mondja a rendőr. – Te csak maradj itt, majd én futok a sapkám után!

***

Gazsi vágat le bicajjal a hegyről. Elé ugrik egy rendőr:

– Állj meg, Gazsi! Nincsen lámpád!
– Ugorj, rendőr! Fékem sincsen.

***

– Mi az abszolút kaktuszhamisítvány?
– A cseréphe ültetett sündiszó.

***

Egy busz nekimegy a fának.

– Hogyan történt? – kérdezi a rendőr a sofőrt.

– Fogalmam sincs. Éppen ellenőriztem a jegyeket a busz végében, amikor a baleset történt.

***

Egy skót templomban a pap kalapot küld körbe, hogy a hívek abba tegyék az adományaikat. A kalap kézről-kézre jár, majd nonsokára üresen tér vissza a tiszteleteshez. A pap felkiált:

– Mekkora szerencse, hogy legalább a kalapom visszakerült!

***

– Mit csinálsz, nyuszika?

– Hegyezem a körmeim, és ha jön majd az oroszlán, jól széttépem.

Rövid várakozás után arra jön az oroszlán, és megkérdezi:

– Mit csinálsz, nyuszika?

– Reszelgetem a körmeim, és hülyeségeket beszélek.

***

A skót bemegy a városházára, mert meg szeretné változtatni a nevét.

– Van rá oka? – kérdezi az ügyintéző.

– Hogyne! Találtam egy köteg névjegykártyát.

***

Milyen egér jár két lábon?

– Micky egér.

És melyik kacska jár két lábon?

– Minden kacska.

***

A gyerekteve faggatja az apját:

– Apa, miért van nekünk ilyen hosszú szőrünk?

– Hogy beolvadjunk a sivatag színébe, és az ellenségeink ne tudjanak felismerni.

– És miért van ilyen nagy patánk?

– Hogy ne égesse a sivatag forró homokja a talpukat.

– Na és miért van púp a hátunkon?

– Hogy vizet tartalékoljunk benne a sivatagi szárazság idején.

– Értem. Csak azt nem, hogy akkor mit keresünk itt, az állatkertben?

***

Repül a sas nagy dölyfösen fönt az égen. Utánarepül a kicsi szerény veréb. Egyszer csak megkérdezi a kicsi szerény veréb:

– Nagy sas! Mondd, hová repülsz?

A nagy dölyfös sas repül tovább. A kicsi szerény veréb megkérdezi:

– Nagy sas! Mondd, hová repülsz?

A nagy dölyfös sas megint válasza sem méltatja a kicsi szerény verébet. De a kicsi szerény veréb igen kitaró, és megint megkérdezi:

– Nagy sas! Mondd, hová repülsz?

Mire a sas:

– Honnan tudjam?

Durván visszaélsz a barátságommal, kaktuszmalac!

Jean-viccek

– Jean, hozza a puskámat, lőni akarok!

– De uram, az egész ház alszik.

– Nem baj, Jean, majd lábujjhegyen lövök.

***

– Mi csattant ekkorát, Jean?

– A szomszéd becsapta az ajtót.

– Úgy kell neki, minek engedi magát becsapni.

***

– Melyik az én bal kezem, Jean?

– A szélső, uram.

– Nekem mind a két kezem szélső, Jean.

– Akkor két bal keze van, uram.

***

– Jean, hozzon valami mosószert!

– Minek, uram?

– Hogy tisztára moshassam a lelki ismeretemet.

***

– Mit játszanak ma a színházban, Jean?

– A VIII. Henriket uram.

– Azt sajnos nem tudnám élvezni, mert nem láttam az előző hetet.

***

– Jean, miért cserepes a szája?

– Mert virágot ültettem, uram.

***

– Jean, hozza a horgászbotomat, megyünk az operába.

– Ott akar horgászni?

– Miért ne? A hattyúk tavára megyünk!

***

– Jean, miért nem csíkosra festette a kerítést?

– Mert nem kaptam csíkos festéket, uram.

***

– Jean, hozzon egy szöget, és tegye a fejére.

– Miért, uram?

– Fején akarom találni a szöget.

Erdei totó

- Melyik fa termése a makk?**
1 bükk
2 fenyő
X tölgy
- Melyik gomba nem ehető?**
1 őzlábgomba
2 susulyka gomba
X erdei csiperke
- Hazánkban melyik állattal nem találkozhat az erdőben?**
1 medve
2 gepárd
X farkas
- Ki írta a következő sorokat:**
„Kiülök a dombtetőre,
Innen nézek szerteszét,
S hallgatom a fák lehulló
Levelének lágy nesztét.”
1 Weöres Sándor
2 Kányádi Sándor
X Petőfi Sándor
- Melyik növénynek nem a termése a csipkebogyó?**
1 tuja
2 vadrózsa
X gyepűrózsa
- Hol él a fagyöngy?**
1 a fa gyökerén
2 a fa törzsén
X a fa koronájában
- Mi igaz az őzre?**
1 növényevő
2 mindenevő
X ragadozó
- Melyik madár nem erdei?**
1 fülesbagoly
2 hattyú
X sárgarigó
- Melyik állat nem csak talajlakó?**
1 giliszta
2 hangya
X százlábú
- Mit lehet megállapítani az évgyűrűkből?**
1 a fa súlyát
2 a fa vastagságát
X a fa korát
- Mi igaz a három szó mindegyikére?**
boly fészek odú
1 mindegyik fán van
2 mindegyikben állat lakik
X mindegyik könnyen észrevehető
- Melyik állítás a leginkább igaz?**
1 Az erdő sok növény és állat otthona.
2 Az erdő élelmet és búvóhelyet ad sok növénynek és állatnak.
X Az erdő oxigént, élelmet és otthont ad sok növénynek és állatnak.

Szudoku

3					5
	5			2	
6					1
1					3
	3			5	
5					2

Bűvészkedés a számokkal

„Az agy nem a matematika nyelvét használja.” „A matematikában az ember a dolgokat nem megérti, hanem megszokja.”

(Neumann János)

Hogyan lehet előre tudni egyes számtani feladatok eredményét? A kilences számnak egészen különös sajátossága van. Ha bármely más számmal kapcsolatban valamilyen műveletet végzünk vele, az eredményre mindig rányomja a bélyegét.

1. Írjunk fel egy kétjegyű számot. Fordítsuk meg, és vonjunk ki a nagyobból a kisebbet. Ha megmondod az utolsó számjegyet, kitalálom az eredményt. Pl.: $83-38 = 45$, $71-17 = 54$, $80-(0)8 = 72$

Mit veszel észre?

A hányados számjegyeinek összege mindig 9. Tehát ha tudod az utolsó számot, gondolatban csak ki kell egészíteni 9-re, és rávágthatsz az eredményt.

2. Írjunk fel három háromjegyű számot. Fordítsuk meg, és vonjunk ki őket egymásból. Ha megmondod az utolsó számjegyet, kitalálom az eredményt. Pl.: $973-821-705-379-128-507 = 594-693-198$

Észrevetted a trükköt?

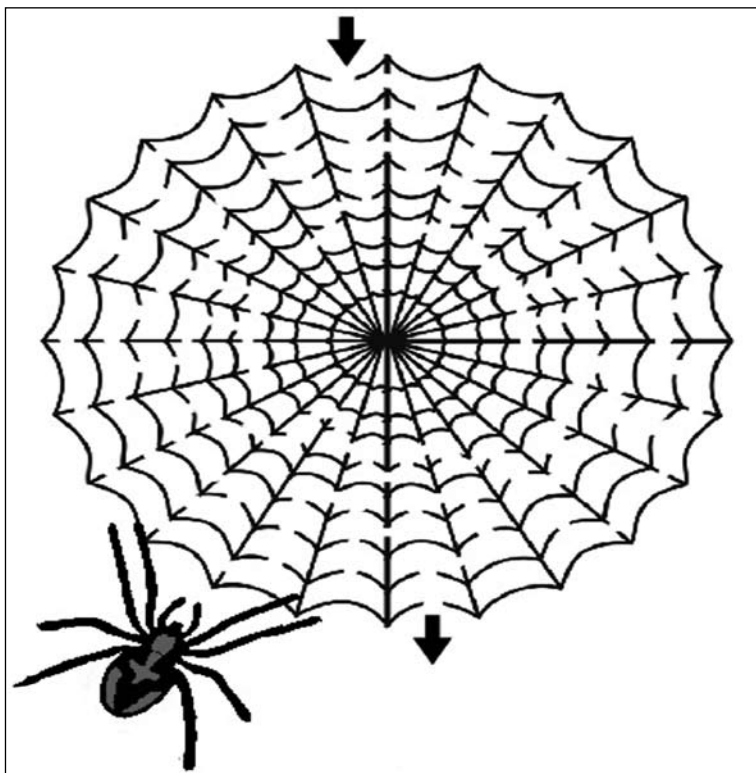
A középső szám mindig kilenc. A két szélsőnek az összege is kilenc. Ha tudod az utolsó számot, könnyen megmondhatod az eredményt.

3. Írj fel két db négyjegyű számot! Még majd adunk hozzá számokat, de én már előre megmondom, hogy az eredmény mennyi lesz. (A példánkban 28 325). Pl.: Írjon valaki egymás alá két darab bármilyen négyjegyű számot. $8327, 3105$ Most én jövök! 8008 Ha ezt az öt számot összeadjuk, kijön a megadott eredmény.

Vajon hogyan? Ha öt számot adunk össze, az eredményt úgy kapjuk meg, hogy a legelső szám elé odaírunk egy 2-est, az utolsó számjegyből pedig 2-t vonunk ki. Lényeg: minden szám alá olyan számot kell írni, amely kiegészíti a fölötte levőt kilencre.

Ha öt helyett hét számot adunk össze, akkor az eredményt úgy kapjuk meg, hogy az első elé 3-ast írunk, és ugyancsak 3-t vonunk ki az utolsó tagból.

Labirintus

Megfejtések
Erdei totó: 1. tölgy, 2. susulyka gomba, 3. gepárd, 4. Petőfi Sándor, 5. tuja, 6. a fa koronáján, 7. növényevő, 8. hattyú, 9. hangya, 10. a fa korát, 11. Mindegyikben állat lakik, 12. Az erdő oxigént, élelmet és otthont ad sok növénynek és állatnak.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Kinek a mesterműve a Szent Család-templom (katalánul Sagrada Família), teljes nevén A Szent Család engesztelő temploma (Temple Expiatori de la Sagrada Família), amely Katalónia fővárosában, Barcelonában található?

A Sagrada Família a világörökség része. 2010. november 6-án XVI. Benedek pápa bazilikává szentelte. Az építése 1882-ben kezdődött, és a tervek összetettsége miatt rendkívül lassan halad, jelenleg is munkálatok folynak rajta, elkészülte után a világ legnagyobb bazilikája lesz. Az épület az organikus építészeti mintapéldánya, de sorolják a szecesszióhoz is, sőt kubista jegyeket is találtak rajta.

Mostani főépítésze, Jordi Fauli bejelentette, hogy 2026-ra be fogják fejezni a világ legnagyobb templomát.

A helyes választ legkésőbb november 7-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg nekünk az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet.

ADNI ÖRÖM A PANNON RTV KARÁCSONYI KREATÍV PÁLYÁZATA FELHÍVÁS

A szabadkai Pannon RTV kreatív pályázatot hirdet vajdasági óvodásoknak, valamint általános és középiskolás diákoknak. A pályázat témája: **ÜNNEPEL A CSALÁD**

Korcsoportok:

- I. óvodások
- II. alsós diákok
- III. felsős diákok
- IV. középiskolások

Az I. és II. kategóriába tartozóktól **RAJZOT** várunk. A méret és a technika szabadon választható. Az alkotásokat postai úton küldhetik el az alábbi címre:

Pannon RTV
Ago Mamužić utca 11.
24000 Szabadka

A rajzok hátulján kérjük feltüntetni a nevet, életkort, oktatási intézmény nevét, tanár/szülő nevét, telefonszámot, települést. Az alkotásokat a pályázat lezárását követően a Pannon RTV felhasználhatja műsoraiban, nem szolgáltatja vissza a készítőnek.

A III. és IV. kategóriába tartozók **VIDEÓVAL** pályázhatnak. A felvétel készülhet bármilyen kép és hang rögzítésére alkalmas eszközzel. A videók hossza minimum 1, maximum 3 perc. A felvételeket MPEG4 formátumban várjuk e-mailben, az

adniorom@pannonrtv.com

címre. Beküldési határidő: **november 22.** Az alkotásokat a pályázat lezárását követően a Pannon RTV szabadon felhasználhatja műsoraiban.

A kategóriák három legjobb alkotását szakmai zsűri választja ki, a győztesek értékes ajándékokban részesülnek.

A díjak átadására **december 14-én, szombaton**, 10 órakor kerül sor a Pannon RTV székházában, ahol ünnepi műsorral is várjuk a gyerekeket és kísérőiket. A díjátadón készült felvételt a Pannon RTV karácsonykor be is mutatja.

A pályázattal kapcsolatos bővebb információ a facebook.com/adniorom oldalon található, ahol az esetleges kérdésekre is válaszolunk.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

REKTORI
KAR

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ókrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs